

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Гуманітарно-правовий факультет

Кафедра психології

Кваліфікаційна робота

(тип кваліфікаційної роботи)

Магістр

(освітній ступінь)

на тему «Особливості психологічного благополуччя студентів в
залежності від їх індивідуальних характеристик і вибору напрямку
навчання»

ХАІ.704.7-96п1.21В.053.79-9/20-7КР

Виконав: здобувача б курсу групи № 7-96п1

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(код та найменування)

Спеціальність 053 «Психологія»

(код та найменування)

Освітня програма «Психологія»

(найменування)

Любченко О.І.

(прізвище та ініціали здобувача)

Керівник: Фаворова К. М.

(прізвище та ініціали)

Рецензент: Чмихун С. Є.

(прізвище та ініціали)

Харків – 2021

РЕФЕРАТ

Дипломна робота: 67 с., 2 табл., 25 рис., 4 дод., 39 джерел.

Ключові слова: ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ, САМООРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ, ВИБІР НАПРЯМУ НАВЧАННЯ, СВІДОМІСТЬ ЖИТТЯ, СТУДЕНТИ.

Об'єкт дослідження – студенти 4 курсу бакалавра та 1 курсу магістратури ХАІ.

Предмет дослідження – захопленість навчальною діяльністю, свідомість життя, психологічний добробут, самоорганізації діяльності, вибір напрямку навчання.

Мета дослідження – вивчити психологічне добробут студентів залежно від їх психологічних показників і вибору напрямки навчання.

Методи дослідження:

1. Опитувальник (UWES) Утрехтська шкала захопленості У.Б. Шауфелі, адаптована Д.А. Кутузовий;
2. Методика оцінки сенсожиттєвих орієнтацій ДЖ. Крамбо та Л. Махоліка, адаптована А.Д. Леонтєвим;
3. Методика оцінки самоорганізації діяльності Н. Фізера та М. Бонда, адаптована Є. Ю. Мандрікової;
4. Методика оцінки психологічного благополуччя К. Ріффа, адаптована Л.В. Жуковській та Є.Г. Трошихіною;
5. Методика оцінки суб'єктивної якості вибору напрямку навчання Д.А. Леонтєва та А.Х. Фам.

Висновки: Психологічне благополуччя вище у тих, у кого вище захопленість навчальною діяльністю, свідомість життя і самоорганізація діяльності. Чим вищий параметр суб'єктивної якості вибору «задоволеність вибором», тим вищі параметри психологічного благополуччя «особистісне зростання», «життєві цілі» та «самоприйняття», можна зробити висновок, що психологічне благополуччя у магістратурі вище, ніж в на бакалавріаті.

ABSTRACT

Diploma thesis: 67 p., 2 tab., 25 p., 4 appx., 39 sources.

Key words: PSYCHOLOGICAL WELL-BEING, CONSCIOUSNESS OF LIFE, SELF-ORGANIZATION OF ACTIVITY, CHOICE OF DIRECTION OF STUDY, STUDENTS.

Object of research is - students of the 4th year of bachelor and 1st year of master's degree of KHAI.

The subject of the research is - enthusiasm for learning activities, consciousness of life, psychological well-being, self-organization of activities, the choice of direction of study.

The purpose of the research is the purpose of the study - to examine the psychological well-being of students depending on their psychological indicators and the choice of field of study.

Methods of research:

1. Questionnaire (UWES) Utrecht scale of enthusiasm U.B. Schaufelli, adapted by D.A. Kutuzovy;
2. Methods of assessing the meaning-life orientations of JJ. Crambo and L. Maholik, adapted by A.D. Leontiev;
3. Methods for assessing the self-organization of N. Fizer and M. Bond, adapted by E. Yu. Mandrikova;
4. Methods of assessing the psychological well-being of K. Riff, adapted by LV Zhukovskaya and EG Troshikhina;
5. Methods of assessing the subjective quality of the choice of direction DA Leontiev and A.Kh. Fam.

Conclusions: Psychological well-being is higher in those who have a higher interest in learning activities, awareness of life and self-organization of activities. The higher the parameter of the subjective quality of choice "satisfaction with the choice", the higher the parameters of psychological well-being "personal growth", "life goals" and "self-acceptance", we can conclude that psychological well-being in a master's degree is higher than in a bachelor's degree.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 67 с., 2 табл., 25 рис., 4 прил., 39 источников.

Ключевые слова: ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ БЛАГОПОЛУЧИЕ, САМООРГАНИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ВЫБОР НАПРАВЛЕНИЯ ОБУЧЕНИЯ, ОСОЗНАННОСТЬ ЖИЗНИ, СТУДЕНТЫ.

Объект исследования – студенты 4 курса бакалавра и 1 курса магистратуры ХАИ.

Предмет исследования – увлеченность учебной деятельностью, сознание жизни, психологическое благополучие, самоорганизация деятельности, выбор направления обучения.

Цель исследования – изучить психологическое благополучие студентов в зависимости от их психологических показателей и выбора направления обучения.

Методы исследования:

1. Опросник (UWES) Утрехтская шкала увлечённости У.Б. Шауфели, адаптированная Д.А. Кутузовый;
2. Методика оценки сенсожизненных ориентаций ДЖ. Крамбо и Л. Махолика, адаптированная А.Д. Леонтьевым;
3. Методика оценки самоорганизации деятельности Н. Физера и М. Бонда, адаптированная Е. Ю. Мандрыковой;
4. Методика оценки психологического благополучия К. Риффа, адаптированная Л.В. Жуковский и Е.Г. Трошихиной;
5. Методика оценки субъективного качества выбора направления обучения Д.А. Леонтьева и А.Х. Фом.

Выводы: Психологическое благополучие выше у тех, у кого выше заинтересованность учебной деятельностью, осознанность жизни и самоорганизация деятельности. Чем выше параметр субъективного качества выбора "удовлетворение выбором", тем выше параметры психологического благополучия "личностный рост", "жизненные цели" та "самопринятие" можно сделать вывод, что психологическое благополучие в магистратуре выше, чем на бакалавриате.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ.....	5
1.1 Етимологія та характеристика поняття «благополуччя».....	5
1.2 Психологічні характеристики особистості.....	12
1.3 Характеристика вибору людини.....	20
РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕДУРА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	25
2.1 Характеристика вибірки.....	25
2.2 Характеристика методів дослідження.....	25
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ....	38
3.1 Психологічне благополуччя та характеристики студентів.....	38
3.2 Суб'єктивна якість вибору студентів.....	54
3.3 Взаємозв'язки психологічного благополуччя студентів з їх психологічними характеристиками та параметрами суб'єктивної якості вибору наряду навчання.....	57
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	65
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Актуальність дослідження - однією з найважливіших проблем є якість життя людини та психологічний добробут. Поняття психологічного благополуччя торкається різних сторін у сферах життя людини: ефективна взаємодія з іншими людьми; прийняття себе; бути автономним; ставити цілі; прагнути самореалізації. Отже, ми можемо говорити, що психологічне благополуччя досить широке і потребує глибокого вивчення.

У цій роботі розглядатиметься визначення психологічного благополуччя, особливості та механізми його формування, психологічні характеристики, а також суб'єктивна якість вибору людини та її вплив на рівень психологічного благополуччя. Також вивчаються взаємозв'язки психологічних характеристик студентів та вибір їхнього напрямку навчання з їх психологічним благополуччям.

Об'єкт дослідження – студенти 4 курсу бакалавра та 1 курсу магістратури ХАІ.

Предмет дослідження – захопленість навчальною діяльністю, свідомість життя, психологічний добробут, самоорганізації діяльності, вибір напрямку навчання.

Мета дослідження – вивчити психологічне добробут студентів залежно від своїх психологічних показників і вибору напрямку навчання.

Відповідно до даної мети були поставлені наступні завдання:

1. Оцінити та порівняти психологічний добробут студентів на різних рівнях навчання та з різним вибором напрямку навчання.
2. Оцінити та порівняти психологічні характеристики студентів на різних рівнях навчання та з різним вибором напрямку навчання.
3. Оцінити та порівняти суб'єктивну якість вибору студентів на різних рівнях навчання та з різним вибором напрямку навчання.

4. Проаналізувати взаємозв'язки оцінок параметрів психологічного благополуччя, які навчаються з їх психологічними характеристиками та параметрами суб'єктивної якості вибору напряму навчання.

Методи дослідження:

1. Опитувальник (UWES) Утрехтська шкала захопленості У.Б. Шауфелі, адаптована Д.А. Кутузовий;
2. Методика оцінки сенсожиттєвих орієнтацій ДЖ. Крамбо та Л. Махоліка, адаптована А.Д. Леонтєвим;
3. Методика оцінки самоорганізації діяльності Н. Фізера та М. Бонда, адаптована Є. Ю. Мандрікової;
4. Методика оцінки психологічного благополуччя К. Ріффа, адаптована Л.В. Жуковській та Є.Г. Трошихіною;
5. Методика оцінки суб'єктивної якості вибору напряму навчання Д.А. Леонтєва та А.Х. Фам.

Гіпотеза дослідження:

Високий рівень психологічного благополуччя студентів визначають захопленість навчальною діяльністю, самоорганізація діяльності, свідомість життя та задоволеністю вибором напряму навчання.

Для проведення дослідження були сформовані дві вибірки з різним рівнем навчання: 4 курс бакалавр, і 1 курс магістратури ХАІ.

4 курс бакалавр – 70 осіб, з них 7 (10%) чоловічої статі та 63 (90%) жіночої статі, віком від 19 до 33 років, середній вік 20 років, з них 31 (44.3%) планують продовжувати навчання з своєї спеціальності, а 39 (55.7%) – не планують.

1 курс магістратури – 55 осіб, з них 8 (14.5%) чоловічої статі та 47 (85.5%) жіночої статі, віком від 22 до 33 років, середній вік 23 роки, з них 23 (41.8%) продовжують навчання за своєю спеціальністю, а 32 (58.2%) – продовжують навчання не за своєю спеціальністю.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ

1.1 Етимологія та характеристика поняття «благополуччя»

Коріння вивчення проблеми психологічного благополуччя особистості розташовані у історії філософії, соціології, психології та інших науках. Величезна кількість визначень було дано цьому терміну, проте чітке формулювання не виведено й досі. Різноманітність форм сприйняття обумовлено крос-культурними, історичними та ідеологічними відмінностями. У кожній науці існує своє розуміння та змістовне наповнення цього поняття: філософський сенс проблеми психологічного благополуччя пов'язаний із двома напрямками етики – гедонізмом та евдемонізмом; у медицині психологічне благополуччя пов'язують із такими складовими здоров'я, як якість життя та психічне здоров'я [1, 21,23].

Семантичне значення слова «благополуччя»– це спокійне, без невдач і потрясінь, не порушується нещастями перебіг справ, життя. Синонім благополуччя – щастя, суб'єктивно сприймається як досягнення всіх благ – добробут, достаток, успіх, процвітання, спроможність [2, 15].

Проблема вивчення різних аспектів психологічного благополуччя особистості опинилася в полі уваги психологів у 1969 завдяки М. Бредберну, який опублікував свою роботу, присвячену цьому феномену. У цій роботі він уперше вводить поняття «психологічний добробут», розмежовуючи його з терміном «психічне здоров'я». Н. Бредберн ототожнює психологічне добробут із суб'єктивним відчуттям щастя та загальною задоволеністю життям [3].

У широкому значенні поняття щастя в західній психології визначається як багатофакторна конструкція, що є складним поєднанням культурних, соціальних, психологічних, фізичних, економічних і духовних факторів. Зокрема, М. Селігман визначає благополуччя людини як "поєднання позитивних емоцій та діяльності".

Якщо розглядати еволюцію концепції щастя в хронологічному порядку,

почати слід з Аристотеля. У своїй "Етиці" він вказує, що всі згодні зі щастям лише у назві поняття, але кожен по-різному розуміє його зміст. Він пише: "... Щастя, як об'єкт людського бажання, є вищим благом для людини..." [4, 31]. Аристотель вважав, що в кожній людині є даймон, або дух, який спрямовує його, щоб прагнути до того, що для нього правильно, діючи відповідно до цього даймона, можна досягти щастя. Ці роздуми призвели до формування напряму "гедонізм", який розглядає щастя з точки зору суб'єктивного стану задоволення та вивчає об'єктивні умови, необхідні для нього. Це було об'єктивним, оскільки вважалося, що для досягнення щастя потрібні певні зовнішні чинники та зворотний зв'язок із зовнішнього світу, наприклад, оцінка та певні блага.

Також доктрину "гедонізму" сформував Арістіп Кірінейським. Він назвав його утилітаризмом, зосередженим на задоволенні та прагненні до максимально можливого щастя для найбільшої кількості людей. Насолода тут є мотивом і метою всіх людських дій. Згідно з Арістіппом, найбільша умова для досягнення щастя - це відсутність болю. Тому розуміння задоволення часто зводиться до суто фізичних відчуттів [5, 35].

Ці два підходи вже можна використовувати для виявлення загальної спрямованості у визначенні "щастя" та його різних складових. Ці підходи не є взаємовиключними чи суперечливими, вони просто різняться за параметрами об'єктивного і суб'єктивного сприйняття.

Інший погляд на природу щастя представлений Платоном. Він представив її як набір із п'яти компонентів

- Раціональні бажання.
- Здорові емоції та неушкоджене тіло.
- Успіх у справах.
- Гарна репутація серед чоловіків.
- Достаток грошей та інших засобів для існування.

Людина, що володіє цими елементами та перевагами, щасливий [5].

Епікур визначив щастя як стан миру, незалежності, спокою та душевної

рівноваги. Епікур називав задоволення "альфою та омегою" (початком і метою (кінцем)) щасливого життя [6].

Як Сократ і Демокрит, Епікур стверджував, що багато задоволення призводять до страждань. Тому кожен повинен усвідомлювати наслідки своїх задоволень і не переступати ту межу, за якою виникає страждання. Орієнтація на сьогодення та майбутнє і досвід уроків минулого - це вірні ключі до формування правильного шляху до щастя". Краще перенести деякі страждання, щоб отримати велику радість. Щоб не відчувати великих страждань, вигідніше утриматися від якогось задоволення"[36].

Таким чином, Епікур вже вказував на необхідність розсудливості та самоконтролю у прагненні до стану достатку та щастя [5]. Наслідуючи логіку Епікура, цінність має не задоволення саме по собі, а лише остільки, оскільки воно веде до щастя. Щасливе життя пов'язане з інтелектуальною діяльністю, яка є не обмеженим за часом приємним відчуттям, а засобом визначення правильного способу існування, що веде до справжнього блаженства [8].

Подальші визначення щастя залежать від конкретних філософських і психологічних шкіл. Якщо провести більш чітку різницю між західним і вітчизняним світом психології, можна сказати, що західні психологи розуміють "щастя" як багатогранну конструкцію, що складається з психологічних, духовних, економічних та інших компонентів. Мартін Селігман, наприклад, вважає, що людське щастя – це прояв позитивних емоцій у діяльності.

«Благополуччя» - це спокійна і ненапружена течія речей, і життя без невдач і потрясінь. Синоніми благополуччя - щастя, благополуччя, процвітання, задоволеність, успіх, досягнення та володіння благами, багатство.

Більш сучасні теорії розглядають психологічне благополуччя як набір особистісних ресурсів, що забезпечують суб'єктивну та об'єктивну успішність індивіда у системі "суб'єкт-середовище". Аналіз цих теорій показує, що в даний час не існує чіткого уявлення, що пов'язує поняття "суб'єктивне

благополуччя" та "психологічне благополуччя" [36].

Е. Дінер зробив важливий внесок у розуміння феномена психологічного благополуччя, ввівши поняття "суб'єктивне благополуччя". Воно, на думку автора, складається з кількох основних компонентів. Вони формують один із показників суб'єктивного благополуччя: задоволеність, задоволення та дискомфорт. Автор цієї концепції показує, що з дослідників цього явища важливо виявляти як різні рівні клінічного статусу, а й різні рівні особистого добробуту, і цікавитися тим, як і чому люди оцінюють своє життя. Е. Дінер визначає задоволеність життям як когнітивний процес, як глобальну оцінку свого життя [37].

К. Ріфф визначає поняття психологічного благополуччя як всеосяжний показник напряму, в якому людина має намір реалізувати основні компоненти свого позитивного функціонування, та ступеня, в якій цей напрямок реалізується. Цей показник виявляється у відчутті щастя та задоволеності собою та своїм життям. Ріфф узагальнив ключові уроки, що ілюструють різні аспекти позитивного функціонування особистості, і таким чином виділив шість компонент психологічного благополуччя [6].

Особистісне зростання. Цей особистісний аспект включає бажання зростати, вчитися і приймати нове, а також відчуття, що людина робить успіхи. Якщо з якихось причин особистісне зростання не досягається, результатом стає почуття нудьги і втрата віри у свою здатність змінюватися та розвивати нові навички та здібності.

Самоприйняття. Протилежністю самоприйняття є невдоволення собою, яке проявляється у незадоволеності певними рисами своєї особистості та своїм минулим.

Екологічний менеджмент. Цей аспект пов'язаний з наявністю якостей, визначальних успішне оволодіння різними видами діяльності, вміння досягати поставлених цілей, здатність долати труднощі реалізації своїх цілей. Якщо ця функція відсутня, людина відчуває безпорадність і нездатність змінити або поліпшити щось у своєму житті.

Автономія. Людина з такими високими рисами незалежна, не боїться не погоджуватися з більшістю, здатна мислити і діяти нестандартно і оцінювати себе відповідно до власних уподобань. Без достатнього рівня автономії, конформізм може призвести до надмірної залежності від думки інших людей.

Життєві цілі. Наявність життєвих цілей пов'язані з почуттям значимості, відчуттям цінності те, що було, що відбувається і що станеться у майбутньому. Без цілей у вашому житті ви почуватиметеся безглуздим, пригніченим і нудним.

Позитивні відносини з оточуючими. Його характеристиками є здатність до емпатії, відкритість до спілкування та наявність навичок, що допомагають встановлювати та підтримувати контакти з людьми. Без цих якостей людина не здатна встановлювати та підтримувати довірчі відносини, не прагне зобов'язань та усувається [6].

Шість компонентів психологічного благополуччя, описані К. Ріффом, є комплексними показниками психологічного благополуччя, оскільки кожен із них виражений різною мірою, визначаючи структуру, унікальну для кожної людини.

Розглядаючи психологічне благополуччя як частину суб'єктивного благополуччя, тут виникає поняття суб'єктивності, що відбиває властивості внутрішнього світу індивіда. Таким чином, маючи справу із суб'єктивним благополуччям, необхідно звернути особливу увагу на характер зв'язку, який сама людина (суб'єкт) встановлює між відображеними оціночними властивостями зовнішніх об'єктів та явищ, включаючи об'єктивні наслідки своїх дій, та властивостями внутрішнього світу.

Р.М. Шаміонов визначає суб'єктивне благополуччя як поняття, що виражає власне ставлення людини до свого життя, особистості та значимих для нього процесів, "засноване на засвоєних нормативних уявленнях про "благополуччя" зовнішнього і внутрішнього середовища і що характеризується переживанням задоволеності" [7, 8].

Л.В. Куликов зазначає, що у основі феномена "здоров'я" лежить поняття

" щастя " . Щастя, як і "позитивне здоров'я", має на увазі реалізацію фізичного та психічного потенціалу людини, але без психологічної стабільності цей потенціал не може бути реалізований, а отже, не може бути і самореалізації особистості. Невипадково Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) включила це явище до основних понять щодо здоров'я [9].

На переживання стану добробуту впливає багато різних аспектів існування. Це поєднує в собі різні характеристики ставлення людини до себе та навколишньої дійсності. Л.В. Куликов класифікує компоненти благополуччя в такий спосіб

Соціальний добробут (задоволеність соціальним статусом особистості, почуття спільності, міжособистісні стосунки тощо).

Духовне благополуччя (почуття приналежності до духовної культури суспільства, сприйняття можливості "вгамування духовного голоду", сприйняття сенсу життя тощо).

Фізичний (тілесний) добробут: хороший фізичний добробут, задоволеність своїм фізичним станом.

Матеріальний добробут: задоволеність матеріальними аспектами життя, стабільність матеріального достатку.

Психологічне благополуччя: узгодженість процесів та функцій психіки, відчуття внутрішньої рівноваги та цілісності.

Слід зазначити, що це вище перелічені компоненти добробуту тісно пов'язані і впливають один на одного, тому запропонована класифікація досить умовна. Г.Л. Пучкова визначає рівень суб'єктивного благополуччя залежно від типу ціннісних орієнтацій та мотиваційної структури особистості [10].

Високий рівень матеріального добробуту. Цей рівень належить до особистої значимості матеріального добробуту та її повноти.

Рівень особистісного самовизначення (семантичний). Цей рівень включає систему реалізації особистісних смислів і життєвих сценаріїв, які визначаються умовами соціалізації.

Соціальний ("реляційний") рівень самовизначення. Цей рівень включає системи зв'язків і відносин, які характеризуються як "необхідні і достатні" для підтримки внутрішнього балансу.

Рівень особистого благополуччя (характеристика). Цей рівень відноситься до суб'єктивної оцінки власної особистості та особистісних якостей з погляду сприйнятливості до широкого спектру особистісних феноменів.

Рівень самовизначення та професійного зростання. Цей рівень включає адекватність професійного самовизначення і задоволеність обраною професією, роботою і відносинами з колегами.

Рівень фізичного (соматичного) та психологічного здоров'я. Цей рівень включає систему поглядів на цінність здоров'я та визначає діяльність, спрямовану на оптимізацію здорового способу життя та зміцнення здоров'я.

Оцінюючи якості життя слід враховувати, що домінуючий рівень у структурі особистості більшою чи меншою мірою визначає емоційний знак (позитивний/негативний) переживання.

1.2 Психологічні характеристики особистості

Термін "самоорганізація" вперше з'явився в науковій роботі Вільяма У. Р. Ешбі "Принципи динамічної системи, що самоорганізується", опублікованої в 1947 році; у 1960-х роках він став використовуватися в теорії систем, а у 1970-х та 1980-х роках – у фізиці складних систем [12]. Самоорганізація - це процес розташування елементів на одному рівні системи під впливом внутрішніх чинників без будь-якого спеціального зовнішнього впливу (зміни зовнішніх умов також може бути стимулюючим впливом). Через війну виникають одиниці наступного якісного рівня М.Я. Басов був першим автором та розробником багаторівневої концепції організації поведінки, психології діяльності, психології особистості як суб'єкта діяльності та спілкування [13].

Аналізуючи всі компоненти самоорганізації, можна визначити загальний рівень формування індивідуальних систем, з яких людина організує процес своєї діяльності. Формування компонентів самоорганізації є важливою основою в житті кожної людини і є фундаментом для розвитку її діяльності та досягнення успіху. Сучасні виробничі технології вимагають фахівців із високим рівнем здатності до самоорганізації. Тому одним із пріоритетних напрямів підвищення якості вищої освіти є впровадження сучасної системи розвитку у студентів навичок самоорганізації, зокрема самоорганізації часу. Під "навичками самоорганізації часу" ми розуміємо навички, які ґрунтуються на спеціально сформованих знаннях та відображають володіння студентом стилем поведінки. Це дозволяє студентам раціонально використовувати свої сили, враховуючи свої індивідуальні особливості, самостійно та цілеспрямовано організовувати свою життєдіяльність найефективнішим чином. Ці компетенції поєднують навички постановки цілей, грамотне планування часу в короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективі, здатність раціонально організовувати час та рефлексивні навички [8].

Визначення мети життя, постановка цілей, грамотне планування та

послідовне виконання певної дії становлять успішну самоорганізацію людини [16].

Навчально-професійна діяльність - це специфічний вид діяльності, спрямований на набуття знань, умінь та навичок, які стануть засобом майбутньої професійної діяльності, у процесі якої відбувається розвиток необхідних професійно-особистісних якостей та компетенцій.

Самоорганізація навчально-професійної діяльності - це діяльність студента, що стимулюється та спрямовується метою самоврядування та саморегуляції свого професійно значущого навчання, що здійснюється системою інтелектуальних дій, спрямованих на вирішення завдання самостійної та раціональної організації та реалізації свого навчання. Самоорганізація студента визначається його мотивацією до навчальної діяльності. За умови, що студент визначив своє життєве призначення, поставив життєві цілі та має рішучість послідовно планувати та здійснювати задану діяльність в освітньому процесі, він постане як успішна та самоорганізована особистість, що необхідно у сучасному світі.

Самоорганізація - це системна концепція, що структурно поєднує різні самопроцеси (управління часом, самоаналіз, самодіагностика, самопроектування, самоконтроль, самооцінка, самопізнання, самореалізація, самокорекція, самовизначення, самоосвіта і т.д.). Враховуючи потребу в проектно-орієнтованому способі життя та середовище, насичену інформацією та комунікаціями, зрозуміло, що феномен самоорганізації висувається на перший план у психології та педагогіці. Сьогодні люди займаються проектами всіх типів, великими та маленькими, на роботі, в особистому житті та навіть у повсякденному житті. Щоб бути ефективним, людина повинна усвідомлювати власні потреби і "вміло перекладати їх на мову цілей і завдань, тобто розуміти, які кроки та в якому порядку потрібно зробити для досягнення результатів". Самоорганізована людина швидше та економічніше вирішує завдання, ефективніше долає труднощі, виявляє ініціативу та творчість. Вони слідуєть наміченому плану, беруть він відповідальність за реалізацію проектів

(робітників, сімейних, особистих) і готові змінити своєї діяльності у разі невдачі [11, 16, 22].

Самоорганізація характеризується навмисним, природним і спонтанним характером. Самоорганізовані процеси відносно автономні. Найважливішою їх особливістю є здатність накопичувати та використовувати минулий досвід, що, безсумнівно, постає як інтенціональний процес. Для особистості це дуже важливий та дорогоцінний момент самоорганізації. Тому що процес самоорганізації в способі впорядкування елементів структури може відбуватися спонтанно, призводячи до появи нових взаємозв'язків між елементами, що виникають, і утвореннями [12, 22].

З погляду діяльності, самоорганізація відбиває спонтанність і навмисність поведінки суб'єкта, під час конкретного завдання (досягненні мети). Дослідження показують, що існує значна різниця між людьми, здатними ефективно здійснювати свої цілі та плани, і тими, хто має протилежні характеристики, а саме хто не здатний довести свої плани до кінця та мобілізувати свої фізичні та психічні сили в спонтанному прагненні подолати перешкоди, що виникають по дорозі до поставленої мети. У цьому сенсі наявність у структурі процесу самоорганізації такого елемента, як "вольове зусилля", особливо впливає на трансформацію системи. Психологічний механізм вольового зусилля (вольової дії, вольової регуляції) - це зміна сенсу дії, що породжує необхідну йому мотивацію, ініціює діяльність і підтримує в процесі виконання [13, 15]. Таким чином, саморегуляція вводить в структуру самоорганізації діяльності вектор вольової енергії, що управляє власною активністю, перетворюючи "площинну модель послідовного руху суб'єкта від мети до результату" в об'ємну схему проєкції особистісно-індивідуальних характеристик суб'єкта на діяльність [14, 24].

У сучасних психологічних дослідженнях сенсожиттєві життєві орієнтації, ключові переконання, життєстійкість, стратегії поведінки особистості важких життєвих ситуаціях та інші психологічні конструкти розглядаються як психологічні ресурси особистості, а не особистісні ресурси.

Поняття «ресурси» використовується у різних дослідженнях, пов'язаних із вивченням психічної реальності. Останніми роками у психології великого поширення набув ресурсний підхід, що бере початок у гуманістичній психології, у межах якої важливе місце займало вивчення конструктивних джерел особистості, дозволяють долати важкі життєві ситуації.

У вітчизняній психології у межах теорії психологічного стресу розроблено поняття «ресурси», яке В.А. Бодров визначає так: «Ресурси – це фізичні та психічні можливості людини, які можуть бути мобілізовані для забезпечення реалізації програм та форм дій (стратегій) щодо попередження чи подолання стресу» [17]. К. Муздибаєв визначає ресурси як здатність життя, людей і суспільства відповідати вимогам навколишнього середовища. Він визначає їх як усе, чим користується людина, цінність життя, яке формує реальний потенціал для подолання несприятливих життєвих подій [21, 36].

Н. Є. Водоп'янова дає наступне визначення ресурсів: це “внутрішні та зовнішні змінні, що сприяють психологічній стійкості у стресових ситуаціях, емоційні, мотиваційні, вольові, когнітивні та поведінкові компоненти, що дозволяють людині адаптуватися до стресових/робочих ситуацій та засоби, які людина використовує для зміни або взаємодії зі стресовими ситуаціями”. А.Г. Маклаков вводить поняття "адаптаційний потенціал особистості", сенс якого полягає в концепції адаптації. Автор вважає, що адаптивний потенціал - це не тільки особиста властивість людини, а й властивість саморегулюючої системи, яка складається з процесу і здатності адаптуватися до зовнішніх умов, що змінюються [21, 38].

Вочевидь, різні ресурси грають різну роль тому, щоб допомогти людині адаптуватися і долати життєві труднощі. Л.В. Куликов стверджує, що до найбільш вивчених особистісних ресурсів відносяться позитивна мотивація саморозвитку, ставлення до стресу як до можливості особистого досвіду та особистісного зростання, сила Я-концепції, самоповага, впевненість у собі, позитивна енергетична установка, позитивне та раціональне мислення, емоційні та спонтанні якості та ін [19].

Л. В. Карапетян та Г. А. Глотова вважають, що існують певні базові життєві установки, які мають складну ієрархічну структуру та містять два компоненти.

Реальна базова життєва установка: це безпосереднє відношення людини до себе, свого життя, своїх особистісних характеристик у даний момент [29].

Основні ресурсні життєві установки - це ставлення людини до свого життя, особистісних характеристик, поведінки та життєвих результатів, опосередковане ставленням до інших людей та світу загалом. Вона впливає на стан реальності, але має фонові характеристики. Іншими словами, він перебуває в латентному стані і може бути виявлений за відповідних умов [19].

Д.А. Леонтьєв ввів поняття "особистісний потенціал" для позначення основних особистісних характеристик, що становлять ядро особистості. Вплив потенціалу особистості позначається у психології такими поняттями, як воля, сила волі, внутрішня підтримка, локус контролю, орієнтація на дію тощо [20].

На думку Д.А. Леонтьєва, зміст поняття "особистісний потенціал" більш точно відповідає поняттю "життєстійкість", введеному С. Маді, яке є не особистісною якістю, а системою установок та переконань, які можуть бути сформовані та розвинені в тій чи іншій мірі, та можуть під впливом будь-яких несприятливих обставин опосередковувати вплив цих обставин на їх встановлення та поведінку, і визначається як фундаментальна характеристика особистості. Автор визначає життєстійкість як інтегративну характеристику особистості, яка дозволяє людині долати життєві труднощі та бути успішною [21].

Л. Александрова пропонує розглядати життєстійкість як подолання життєвих труднощів як здатність особистості змінювати несприятливі обставини у процесі свого розвитку. Мадді наголошує на особистісних ресурсах, які на прикладному рівні забезпечуються розробленими копінг-стратегіями. Як другий компонент автор вказує сенси, що визначають цю життєву силу і вектор життя в цілому. Автор виділяє етику людини як самостійний компонент життєстійкості, який встановлює критерії вибору

сенсу, його досягнення та вирішення життєвих завдань [16].

У той самий час Д.А. Леонт'єв зазначає, що це поняття, безпосередньо пов'язані з потенціалом особистості, та описують лише деякі з його аспектів. Потенціал особистості - це особливість організації складної системи особистості як цілого, що базується на складній системі опосередкування. Потенційність особистості – це невід'ємна характеристика особистісної зрілості, яка виявляється у самовизначенні особистості. Однією зі специфічних форм прояву особистісних потенціалів є самовизначення з урахуванням особистісних потенціалів, подолання несприятливих умов їх розвитку [20].

Студенти займають центральне місце у системі "якості" вищої освіти. Сьогодні студенти сприймаються як замовники та споживачі освітніх послуг, і їхня задоволеність чи незадоволеність безпосередньо впливає на успіх та імідж університету.

Важливість студентського досвіду у вищій освіті призвела до поширення критичної педагогіки, концепції навчання, орієнтованого на студента (student-centered approach), та "відкритого навчального плану" [26]. Роль зворотного зв'язку зі студентами та фактори суб'єктивного досвіду студентів щодо вищої освіти були підтверджені фундаментальними науковими дослідженнями [25].

Зростаючий інтерес до характеристик студентського контингенту пояснюється також тривожною статистикою, пов'язаною з показниками відсіву та "передбачуваності" студентів [24].

Вивчення сприйняття студентами свого досвіду у процесі здобуття вищої освіти та їх оцінки особистісних траєкторій, сформованих в університеті, важливе не лише для отримання актуальної інформації про характеристики студентів, а й для визначення областей для покращення освітнього процесу.

Залучення студентів до життя коледжу, їхня участь у заняттях та позакласних заходах, їх стосунки з однокурсниками та викладачами, а також

їх інтерес до навчання.

Все це показники "залучення студентів", або того, наскільки студенти залучені до діяльності університету. Найбільш важливим елементом такого залучення є ставлення студента до процесу навчання в університеті, тобто його ентузіазм до навчання [23].

Розуміння виразності навчальної діяльності може допомогти скласти картину загальної задоволеності навчанням в університеті, служити певним критерієм навчальної успішності студентів, вимірюючи їхній академічний розвиток та формуючи передумови для майбутнього професійного розвитку. Пристрасть - це позитивний стан душі, пов'язаний з емоційно-когнітивним та мотиваційним рівнями особистості. Відповідно, захопленість навчанням – це активна участь студентів у здобутті освіти, що супроводжується бажанням та готовністю присвятити цьому процесу низку зусиль, енергії та тимчасових ресурсів, при цьому повністю зосередившись на навчанні [24, 38].

Дедалі більше дослідників стверджують, що з психологічної точки зору навчання у ВНЗ ідентичне роботі, оскільки характеризується структурованим, підпорядкованим правилам та чітко поставленим цілям поведінкою. Таким чином, зміст ентузіазму до навчання може бути проаналізовано у тих самих вимірах, як і поняття "ентузіазм до роботи" [25], що є компонентом моделі "сильних інвестицій у роботу". Захопленість навчанням, як і захопленість роботою, призводить до позитивного ставлення до діяльності, що супроводжується почуттям "психоемоційного благополуччя". Дослідники виділили три характеристики: енергійність, відданість та поглиненість. Іншими словами, це сприйняття професійного/ навчального досвіду як стимулюючого, що заряджає енергією, значущого та важливого, пов'язаного з високим ступенем концентрації та занурення [26].

Таке позитивне ставлення до процесу навчання пов'язані з самоефективністю людини, тобто вірою у власні сили та успіх у виконанні будь-якої діяльності та досягненні цілей. Високий рівень ентузіазму може призвести до великих змін в освіті та особистісному розвитку. Отже,

пристрасть до навчання може вплинути на якість "після університетського" життя і, зокрема, допомогти створити передумови для успішної трудової діяльності в майбутньому. Понад те, позитивний досвід освітнього процесу переноситься на джерело цього досвіду, у разі університет, що є підтвердженням ефективності його освітньої практики [27].

У дослідженнях інтерес до навчання розглядався в основному як компонент навчально-пізнавальної діяльності, у рамках вивчення особистісних якостей та емоційного стану людини. Однак це явище не було детально вивчене у рамках освітнього процесу конкретного університету. Тим не менш, таке дослідження може мати "діагностичне" значення і дозволити з достатньою об'єктивністю виміряти ступінь зусиль та часу, витрачених студентами на освітній процес і зробити висновки про загальне відчуття добробуту в університеті та можливість перенесення цього досвіду на післявузівське життя, включаючи перспективу працевлаштування [28].

1.3 Характеристика вибору людини

У найзагальнішому вигляді "вибір" можна визначити як "дозвіл невизначеності на різних рівнях людської діяльності в ситуації безлічі альтернатив". Розуміння вибору як внутрішньої діяльності передбачає, що це вибори мотивовані, доцільні і мають більш менш складну операційну структуру, реалізуючу зв'язок суб'єкта зі світом. Ця діяльність (яку ми називатимемо діяльністю по самовизначенню) може мати різні рівні складності та розгорнутості. В одних випадках вона має розгорнутий, свідомий характер та інтегрована з іншими аспектами життєдіяльності, тоді як в інших вона зводиться до автоматизованої, несвідомої роботи, яка протікає без урахування інших аспектів життя суб'єкта [34].

З цього підходу видно, що вибір може бути зроблений у різний спосіб і що результат (рішення) багато в чому залежить від того, як побудовано роботу з самовизначення в ситуації вибору. Останнє відноситься не тільки до когнітивних процесів ситуаційного аналізу, які є предметом величезної кількості досліджень, але і ключових характеристик особистості, що відображає досягнутий особистістю рівень зрілості і самостійності.

Вивчення провідної ролі моральної самосвідомості у системі психологічної регуляції індивідуального вибору має значення у суспільстві. Це тому, що множинні моделі поведінки проявляються у ситуаціях, коли перед людиною співвідносяться різні особистісні цінності (і конфліктуючі особистісні смисли і моральні норми). У періоди соціальних змін змінюються й норми. Наприклад, ставлення до поняття толерантності, яке для одних є позитивним аспектом гуманізації у нинішній ситуації, а для інших має негативні конотації, стає серйозно проблематичним. Оскільки ми живемо у невизначеному світі, нам доводиться самим вибирати, на чому зосередитись [29,30].

У ситуації прийняття рішень, у якій індивід робить усвідомлений та осмислений вибір серед різних альтернатив, встановлених ззовні або

переданих суб'єктом, необхідність прийняття невизначеності стає однією з основних психологічних особливостей ситуації. Психологічна регуляція особистісного вибору передбачає його довільність і опосередкованість, тому є діяльністю як самовизначення особистості стосовно ціннісного контексту вибору. Регуляція особистісного вибору ґрунтується на фактичному прояві інтегративного інтелектуального та особистісного потенціалу людини, але у кожній конкретній ситуації виникає динамічна ієрархія процесів, що реалізують регуляторний профіль вибору [31].

Відповідно до ідеї О.К. Тихомирова, будь-який процес може досягти вищого рівня ієрархії у прийнятті рішень [32, 34]. Розвиваючи цю ідею стосовно особистого вибору (включаючи ментальну оцінку) у життєвих ситуаціях (як звичайних, так і складних), ми продемонстрували концепцію динамічної регуляторної системи як психологічну основу для розрізнення різних типів вибору [31, 39]. Специфіка ситуації морального вибору полягає в тому, що вона ієрархізує процес співвіднесення особистих цінностей та моральних норм не тільки в ситуації, а й у вимогах та можливостях розвитку індивідуального "я".

У вузькому значенні термін "моральний вибір" відноситься до використання в дослідженнях матеріалу про моральні проблеми, що включають конфлікт, пов'язаний з необхідністю вибору між цінностями, що стоять за розглянутими альтернативами. У ширшому значенні вибір індивіда можна назвати моральним вибором, якщо він включає не лише коригування мотивації, мети та сенсу, а й процес коригування особистих переваг у контексті цінностей, з акцентом на характеристики моральної самосвідомості індивіда.

Одним із компонентів ціннісних відносин, що активізують ставлення до моральних норм у ситуації вибору, є особистісні цінності [33]. Цінності точно відбиваються у рівні самосвідомості особистості пов'язані з процесом смислотворчості. Індивідуальна цінність (на відміну від колективної, соціальної та соціокультурної цінності) формулюється як "переживання

ставлення особистості до світу, що відображає інваріантні аспекти універсального досвіду" [29]. Зміст цінності може бути будь-яким, аби будь-який "об'єкт", включаючи ідеали, був включений у ціннісно-сміслову ставлення людини до світу. Саморозуміння та самосвідомість розвиваються по відношенню до особистісного "я". У центрі уваги при функціонуванні особистісних цінностей є ставлення іншого до світу ("Я - інший").

Раніше В.В. Знаків показав, що певні групи людей із високими макіавелістськими цінностями є неповноцінними щодо економічних та статусних цінностей [35]. Він також характеризував ідею маніпуляції як активного засобу спілкування і жорсткість комунікації. Однак необхідні подальші дослідження питання про те, які особистісні характеристики та функції саморегуляції дозволяють людям розглядати інших як засіб досягнення своїх цілей.

На додаток до перерахування цього ціннісного конструкту як частини міжособистісних відносин важливо також відзначити його динамічний і процесуальний статус. У ситуаціях особистого вибору вона слідує "логіці" особистих цінностей і в той же час може бути гнучко пов'язана з можливостями розвитку ситуації. Це оцінюється в практичному контексті цілепокладання і в контексті цінностей (особистого "Я" та відносин з іншими). На думку В.П. Зінченко, "..... Коли ми приймаємо рішення, коли ми опиняємося на роздоріжжі, ми повинні пам'ятати, що це завжди особистий вибір (залишаючи осторонь ситуації, що морально не обговорюється, знищення особистості за допомогою фізичних і моральних тортур)". Але суть абсурду в тому, що виникнення особистої свободи вибору не передбачає автоматично самого акту вибору "[36]. А.Л. Журавльов і А.Б.], вказуючи, що з когнітивним і емоційним аспектами існує імплікація, тобто готовність (у мотивах та намірах) діяти у площині морального регулювання. Розглядаючи питання про моральне регулювання дій та поведінки, психологи з різних методологічних позицій приходять до таких ідей, як "розрив" між нормами та психологічними установками на їх дотримання, "психологічне ставлення

моралі" та "можливість дії".

Таким чином, моральний вибір можна визначити як особистий вибір, який включає не лише власні установки (стосовно особистого "я") і важливість досягнення власних цілей, але й ціннісні установки по відношенню до інших людей в рамках особистої ціннісної орієнтації. Така орієнтація передбачає конструктивну "будівельну роботу" самосвідомості індивіда. Завдяки цьому людина може не лише дотримуватися своїх цінностей, а й виявляти гнучкість у розумінні обґрунтованості свого самосприйняття та ситуацій, які вона може вирішити своїм вибором.

Особистий вибір у реальних життєвих ситуаціях і вибір, що моделюється вербальним завданням (у якій людина має зробити вибір), природно, відрізняються за своїми динамічними регуляторними профілями. Однак вербальні моральні дилеми також виявилися продуктивним матеріалом для побудови та перевірки теоретичних моделей у психології. Наприклад, на її основі було перевірено концепцію вербальної моральної дилеми Л. Колберга, яка зіставила вербальний вибір із подальшим людським розвитком об'єкта дослідження. Аналізу продуктивних функцій та обмежень його концепції було присвячено спеціальну роботу Л.І. Анциферової. Доведено правомірність використання діагностичного підходу (до етапів морального розвитку особистості) та можливість співвіднесення авторської інтерпретації з іншими ідеями розвитку особистості, розробленими у вітчизняній психології [37]. Зарубіжні дослідження показали можливість виходу на основний рівень регуляції вибору різних типів цінностей, особливо сакральних (життя людини, здоров'я, природа, любов, честь, права людини) та приватних (гроші, досягнення успіху тощо) за допомогою матеріалу лінгвістичних завдань, що включають моральні дилеми [38, 39].

У процесі теоретичного аналізу, було проаналізовано етимологію психологічного благополуччя та розглянуто його характеристики, а також проаналізовано самоорганізацію людини, її сенсожиттєві орієнтації, захопленість діяльністю та характеристики вибору. У цьому дослідженні

розглядатимуться взаємозв'язок психологічного благополуччя з цими характеристиками та його вплив.

Саморозвиваючись, людина може підвищити самооцінку рівня свого психологічного благополуччя. Студенти, які оцінюють себе як психологічно благополучні, характеризуються високим ступенем автономії, почуттям мети та адекватним сприйняттям дійсності. Вони здатні ставити життєві цілі, засновані на їх особистих інтересах і потребах, і мають високу сприйнятливості до себе і свого оточення. Вони з ентузіазмом ставляться до процесу навчання та прагнуть розвинути себе як професіоналів. У той самий час внутрішні ресурси сприяють успішному виконанню поставлених ними завдань.

Тому необхідно провести дослідження психологічного благополуччя студентів, а саме, розглянути, що має більше позитивного впливу, а що менше чи негативно впливає. На які характеристики варто звернути увагу та які покращать добробут студентів.

РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕДУРА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1 Характеристика вибірки

Для проведення дослідження були сформовані дві вибірки з різним рівнем навчання:

4 курс бакалавр, і 1 курс магістратури ХАІ.

4 курс бакалавр – 70 осіб, з них 7 (10%) чоловічої статі та 63 (90%) жіночої статі, віком від 19 до 33 років, середній вік 20 років, з них 31 (44.3%) планують продовжувати навчання за своєю спеціальністю, а 39 (55.7%) – не планують.

1 курс магістратури – 55 осіб, з них 8 (14.5%) чоловічої статі та 47 (85.5%) жіночої статі, віком від 22 до 33 років, середній вік 23 роки, з них 23 (41.8%) продовжують навчання за своєю спеціальністю, а 32 (58.2%) – продовжують навчання не за своєю спеціальністю.

2.2 Характеристика методів дослідження

1 Опитувальник (UWES) Утрехтська шкала захопленості У.Б. Шауфелі, адаптована Д.А. Кутузовий;

Для оцінки було використано опитувальник (UWES) Утрехтська шкала захопленості, розроблений У.Б. Шауфелі, адаптований Д.А. Кутузова [33]. Даний опитувальник є доступним інструментом виявлення рівня захопленості роботою, має високі значення психометричних показників. Опитувальник містить 17 пунктів, що становлять три шкали захопленості роботою: активність (6 пунктів), ентузіазм (5 пунктів), поглиненість діяльністю (6 пунктів).

Для проведення цього дослідження опитувальник був модифікований з метою виявлення захопленості навчальною діяльністю. Піддослідні оцінюють, наскільки часто вони відчують різні переживання стосовно своєї навчальної діяльності.

Респондентам давалася наступна інструкція: «Відповідайте, будь ласка, як часто ви відчуваєте почуття та стани, наведені нижче. Праворуч від твердження відзначте ту клітинку (хрестиком або галочкою), яка відповідає частоті ваших думок і переживань: «ніколи», «дуже рідко», «рідко», «іноді», «часто», «дуже часто», «щодня».

Обробка результатів.

Всі відповіді піддослідних оцінюються в балах: «ніколи» – 0 балів, «дуже рідко» – 1 бал, «рідко» – 2 бали, «іноді» – 3 бали, «часто» – 4 бали, «дуже часто» – 5 балів. , «Щодня» - 6 балів.

Ключ:

Субшкала Номер затвердження Макс. сума балів

Енергійність 1, 4, 8, 12, 15, 17 36

Ентузіазм 2, 5, 7, 10, 13 30

Поглиненість 3, 6, 9, 11, 14, 16 36

Показник загального рівня захопленості та її параметрів обчислюються як середнє арифметичне всіх відповідей.

Інтерпретація шкал опитувальника:

Високі показники за шкалою «Енергійність» говорять про наявність високого рівня енергії, готовність студента докладати зусиль та наполегливість у разі виникнення труднощів у навчальній діяльності.

Високі показники за шкалою «Ентузіазм» означають наявність прихильності до навчальної діяльності, відчуття почуття значущості та гордості стосовно своєї діяльності.

Високі показники за шкалою «Поглиненість» означають високий рівень концентрації, занурення та зосередження навчальної діяльності.

Про сформовану захопленість навчальною діяльністю говорить високий рівень виразності всіх трьох шкал.

2 Методика оцінки сенсожиттєвих орієнтацій Дж. Крамбо та Л. Махоліка, адаптована А.Д. Леонтьєвим;

Для оцінки смисложитніх орієнтацій використовувався опитувальник "Смисложиттєві орієнтації" (СЖО), розроблений Дж. Крамбо і Л. Махолік, адаптований Д.А. Леонтьєвим [31, 34]. Він дозволяє оцінити "джерело" сенсу життя, який може бути знайдений людиною або в майбутньому (цілі), або в теперішньому (процес) або минулому (результат), або у всіх трьох складових життя. Опитувальник, включає, поряд із загальним показником свідомості життя, також п'ять субшкал, що відображають три сенсожиттєві орієнтації (мети в житті, насиченість життя і задоволеність самореалізацією) і два аспекти локусу контролю (локус контролю-я і локус контролю-життя).

Опитувальник СЖО містить 20 пар протилежних тверджень, що відображають уявлення про фактори свідомості життя особистості.

Респондентам надавалася така інструкція: «Вам запропоновані пари протилежних тверджень. Ваше завдання вибрати одне із тверджень, яке, на Вашу думку, більше відповідає дійсності, та відзначити одну з цифр 1, 2, 3 залежно від того, наскільки Ви впевнені у виборі (або 0, якщо обидва твердження на Ваш погляд однаково вірні) ».

Обробка результатів.

Обробка результатів зводиться до підсумовування числових значень для всіх 20 шкал та переведення сумарного бала в стандартні значення. Для підрахунку балів необхідно перевести зазначені випробувані позиції на симетричній шкалі в оцінки за висхідною або низхідною асиметричною шкалою. Висхідна послідовність градацій (від 1 до 7) чергується у випадковому порядку з низхідною (від 7 до 1), причому максимальний бал (7)

завжди відповідає полюсу наявності мети у житті, а мінімальний бал (1) - полюсу її відсутності.

Інтерпретація шкал:

1. Цілі у житті. Бали за цією шкалою характеризують наявність чи відсутність у житті випробуваного цілей у майбутньому. Низькі будуть притаманні людині, яка живе сьогоднішнім чи вчорашнім днем. Разом з тим високі бали за цією шкалою можуть характеризувати не тільки цілеспрямовану людину, а й того, плани якого не мають реальної опори в теперішньому і не підкріплюються особистою відповідальністю за їх реалізацію.

2. Процес життя чи інтерес та емоційна насиченість життя. Цей показник говорить про те, чи сприймає випробуваний процес свого життя як цікавий, емоційно насичений і наповнений змістом. Високі бали за цією шкалою та низькі за рештою характеризуватимуть гедоніста, який живе сьогоднішнім ним. Низькі бали за цією шкалою – ознака незадоволеності своїм життям у теперішньому.

3. Результативність життя чи задоволеність самореалізацією. Бали за цією шкалою відображають оцінку пройденого відрізка життя, відчуття того, наскільки продуктивною та осмисленою була прожита частина. Високі бали за цією шкалою та низькі за іншими будуть характеризувати людину, яка доживає своє життя, у якої все в минулому, але минуле здатне надавати сенсу залишку життя. Низькі бали – незадоволеність прожитою частиною життя.

4. Локус контролю – Я. Високі бали відповідають уявленню про себе як про сильну особистість, яка має достатню свободу вибору, щоб побудувати своє життя відповідно до своїх цілей та завдань. Низькі бали – невіра у здатність контролювати власне життя.

5. Локус контроль – Життя чи керованість життя. За високих балів – переконання в тому, що людині дано контролювати своє життя, вільно

приймати рішення та втілювати їх у життя. Низькі бали – фаталізм, переконаність у тому, що життя людини не підвладне свідомому контролю.

3. Методика оцінки самоорганізації діяльності Н. Фізера та М. Бонда, адаптована Є. Ю. Мандрікової;

Для оцінки самоорганізації діяльності у студентів на пряму психологія використовувався "Опитувальник самоорганізації діяльності" (скор. ОСД) - авторська психодіагностична методика, утворена при перекладі та розширеній адаптації англomовного опитувальника структури часу. Оригінальна методика була розроблена N. Feather та M. Bond, адаптація виконана Мандріковою Є.Ю. Опитувальник самоорганізації діяльності, як методичний засіб, надійний та валідний.

З 20 пунктів оригінального опитувальника до нової отриманої структури увійшли лише п'ять «старих» пунктів, і лише дві шкали — «Планомірність» та «Наполегливість» — включають «старі» пункти з оригінального опитувальника TSQ. Утворені доданими пунктами в ході адаптації опитувальника є шкали "Цілеспрямованість", "Самоорганізація", "Фіксація" та "Орієнтація на сьогодні". Хоча конструкти, що лежать в основі цих шкал, обговорювалися і включалися в основу оригінального опитувальника, вони утворені зі складених в результаті адаптації пунктів, а не з переведених пунктів оригінального опитувальника TSQ.

Опитувальник самоорганізації діяльності призначений для діагностики сформованості навичок тактичного планування та стратегічного цілепокладання, особливостей структурування діяльності самоорганізації. Він може бути використаний у психологічному та організаційному консультуванні, в освітніх програмах та у процесі професійної підготовки.

Інструкція: "Поставте будь-який символ у віконці, що відповідає показнику, який найбільшою мірою характеризує Вас і відображає Вашу точку

зору (1 - повна незгода, 7 - повна згода з цим твердженням, 4 - середина шкали, інші цифри - проміжні значення)."

Інтерпретація шкал:

Шкала «Планомірність» вимірює ступінь залучення суб'єкта до тактичного щоденного планування за певними принципами.

Високі бали. Ви досить планомірні, волієте послідовно реалізовувати поставлені цілі, маєте розвинені навички тактичного планування.

Середні бали. Ви помірковано схильні розробляти чіткі плани і планомірно дотримуватися їх при досягненні поставленої мети.

Низькі бали. Вам може складно даватись планування Вашої діяльності та планомірне дотримання розробленого плану.

Шкала "Цілеспрямованість" вимірює здатність суб'єкта сконцентруватися на цілі.

Високі бали. Ви цілеспрямовані та цілеспрямовані, знаєте, чого хочете і чого прагнете, йдете у напрямку до своїх цілей.

Середні бали. Ви досить добре бачите і розумієте свої цілі, здатні досягати їх, хоча у Вашому житті можуть бути періоди, коли не вся Ваша діяльність спрямована на досягнення будь-яких зрозумілих для Вас цілей.

Низькі бали. Ви не завжди чітко бачите свої цілі або не схильні ставити перед собою конкретні цілі, Вам може бути не властиво чогось цілеспрямовано прагнути і докладати зусиль для досягнення поставлених цілей.

Шкала «Наполегливість» вимірює схильність суб'єкта до докладання вольових зусиль для завершення розпочатої справи та впорядкування активності.

Високі бали. Вас можна охарактеризувати як вольову та організовану людину, здатну зусиллям волі структурувати свою поведінкову активність і завершити розпочату справу.

Середні бали. Ви досить організовані і структуровані, здатні на вольові зусилля, хоч і можете залишати розпочату справу, переключаючись на більш значущі для Вас види діяльності.

Низькі бали. Вам може бути складно прикладати вольові зусилля для доведення розпочатої справи до її логічного завершення, Ви схильні відволікатися на сторонні справи.

Шкала «Фіксація» вимірює схильність суб'єкта до фіксації на задалегідь запланованій структурі організації подій у часі, його прихильність до чіткого розкладу, ригідність щодо планування.

Високі бали. Ви виконавча та обов'язкова людина, прагнете всіма можливими способами завершити розпочату справу. Можливо, Ви можете бути недостатньо гнучкими у плануванні своєї діяльності та у побудові відносин.

Середні бали. Ви досить гнучка людина у плануванні своєї діяльності та у побудові відносин, проте Ви прагнете виконувати дані Вами зобов'язання.

Низькі бали. Ви гнучка людина, легко перемикаєтеся на нові види діяльності та відносини. В окремих ситуаціях Ви можете сприйматися недостатньо обов'язковим та послідовним.

Шкала "Самоорганізація з використанням зовнішніх засобів" вимірює схильність суб'єкта до використання зовнішніх засобів організації діяльності.

Високі бали. Ви маєте високий рівень самоорганізації, при плануванні схильні користуватися допоміжними засобами (щоденником, планінгом, бюджетуванням часу).

Середні бали. При плануванні свого робочого та особистого часу Ви можете покладатися як на допоміжні засоби (щоденники, записники, планінги), так і на свою природну організованість.

Низькі бали. Ви не схильні при організації своєї діяльності вдаватися до допомоги зовнішніх засобів, що допомагають в управлінні часом, що може негативно позначатися на рівні самоорганізації.

Шкала «Орієнтація на сьогодні» вимірює тимчасову орієнтацію на сьогодні.

Високі бали. Ви схильні фіксуватися на те, що відбувається з Вами зараз, для Вас переживання і те, що відбувається «тут-і-зараз» має особливу цінність і значущість.

Середні бали. Ви здатні бачити і цінувати своє психологічне минуле і майбутнє, поряд з тим, що відбувається з Вами зараз.

Низькі бали. Ви схильні знаходити більш цінним Ваше психологічне минуле чи майбутнє, ніж те, що відбувається з Вами, «тут-і-зараз».

Самоорганізація діяльності

Високі бали. Вам властиво бачити та ставити цілі, планувати свою діяльність, у тому числі за допомогою зовнішніх засобів, і, проявляючи вольові якості та наполегливість, йти до її досягнення. Можливо, в окремих видах діяльності Ви можете бути надмірно структуровані, організовані та недостатньо гнучкі. Тим не менш, Ви досить ефективно можете структурувати свою діяльність.

Середні бали. Ви здатні поєднувати структурований підхід до організації часу свого життя зі спонтанністю та гнучкістю, вмiєте цінувати всі складові Вашого психологічного часу та отримувати для себе цінний досвід із багатоплановості свого життя.

Низькі бали. Ви вважаєте за краще жити спонтанно, не прив'язувати свою діяльність до жорсткої структури та цілей. Ваше майбутнє для Вас досить туманне, Вам не властиво чітко планувати свою щоденну активність і докладати вольових зусиль для завершення розпочатих справ, проте це дозволяє Вам досить швидко і гнучко переключатися на нові види активності, не «застрягаючи» на структуруванні своєї діяльності.

4 Методика оцінки психологічного благополуччя К. Ріффа, адаптована Л.В. Жуковській та Є.Г. Трошихіною;

Для оцінки психологічного благополуччя було використано методику «Шкала психологічного благополуччя», розроблена До. Ріфф, адаптована Л.В. Жуковській та Є.Г. Трошихіної [11].

Опитувальник К. Ріфф «Шкали психологічного благополуччя» - теоретично обґрунтований інструмент, призначений для виміру виразності основних складових психологічного благополуччя. Спочатку нею було сформульовано 196 тверджень для шести шкал, після пілотажного дослідження кількість тверджень скоротилася до 120. Адаптацією даної методики займався голландський учений Ванн Діердонк, який показав, що найбільш оптимальними є варіанти методики з 54 та 42 твердженнями. В даний час багатовимірною моделлю К. Ріфф приймається багатьма дослідниками, а розроблена автором методика виміру психологічного благополуччя неодноразово проходила перевірки на надійність і валідність і активно використовується в дослідницькій практиці у багатьох країнах. Таким чином, варіант опитувальника К. Ріфф «Шкали психологічного благополуччя» надійний, валідний, виявляє рівень і характер співвідношення складових психологічного благополуччя у піддослідних і може бути використаний у практиці психологічного консультування та корекції, психологічного супроводу професійної та навчальної діяльності, а також для подальшого дослідження психологічного благополуччя

Використовувався варіант опитувальника, що складається з 54 тверджень та бланком відповідей зі шкалою від 1 до 5 зі ступенем згоди з цими твердженнями на даний момент. Отримані відповіді формують шість шкал методики, кожна з яких представлена чотирнадцятьма твердженнями. Твердження, що стосуються окремих шкал, перемішані (шляхом послідовного вибору по одному затвердженню з кожної шкали та складання єдиного безперервного інструменту самозвіту).

Інструкція: "Оцініть, будь ласка, ступінь своєї згоди з наведеними нижче твердженнями про те, що Ви відчуваєте щодо себе та свого життя. Для цього виділіть цифру, яка найточніше описує ступінь вашої згоди із твердженням:

5 – цілком згоден,

4 – згоден,

3 – складно сказати, і згоден, і не згоден,

2 – не згоден,

1- категорично не згоден.

Будь ласка, пам'ятайте, що тут немає правильних чи неправильних відповідей”.

Інтерпретація шкал:

Автономність:

(+) Самовизначення та незалежність; здатний протистояти соціальному тиску, мислити та поводитися незалежно; сам регулює свою поведінку; оцінює себе, з особистих стандартів.

(-) Стурбований очікуваннями та оцінками інших; при прийнятті важливих рішень спирається на судження інших; його мислення і поведінка схильна до соціального тиску.

Компетентність:

(+) Має почуття майстерності та компетентності у оволодінні середовищем; здійснює різноманітні види діяльності; здатний обирати або створювати відповідний контекст для реалізації особистих потреб та цінностей.

(-) Важко справляється із повсякденними справами; відчуває, що нездатний поліпшити чи змінити навколишні обставини; не усвідомлює можливості, що надаються докільлям; відсутня почуття контролю за зовнішнім світом.

Особистісний ріст:

(+) Має почуття продовження розвитку та реалізації свого потенціалу; бачить свій зріст та експансію; відкритий новому досвіду; спостерігає все більше вдосконалення себе та своєї поведінки з часом; зміни відображають дедалі більше пізнання себе та ефективність.

(-) Почуття особистісної стагнації; відсутнє відчуття поліпшення та експансії з часом; почуття нудьги та незацікавленості у житті; відчувається нездатним набувати нові установки та способи поведінки.

Позитивні відносини:

(+) Отримує задоволення від теплих, довірчих стосунків з іншими; піклується про благополуччя інших; здатний до сильної емпатії, прихильності та близькості; розуміє необхідність йти на поступки у взаєминах.

(-) Зазнає нестачі близьких, довірчих відносин з іншими; йому важко дбати про інших, бути теплим та відкритим; ізольований та фрустрований у міжособистісних відносинах; не прагне йти на компроміс для підтримки важливих зв'язків із іншими.

Життєві цілі:

(+) Має цілі в житті та почуття спрямованості; почуття осмисленості свого минулого та сьогодення; має переконання, що надають життю ціль; у нього є підстави та причини для того, щоб жити.

(-) Немає почуття свідомості життя; нестача цілей, почуття спрямованості; не бачить цілей і у своєму минулому; відсутні погляди і переконання, що надають життю сенсу.

Самоприйняття:

(+) Позитивно ставиться до себе та свого минулого; усвідомлює та приймає свої різні сторони, включаючи як позитивні, так і негативні якості.

(-) Незадоволений собою; розчарований своїм минулим; стурбований певними особистісними якостями; хоче не бути тим, ким є.

5. Методика оцінки суб'єктивної якості вибору напряму навчання Д.А. Леонтєва та А.Х. Фам.

Для оцінки якості суб'єктивного вибору студентів використовувалася методика "Суб'єктивна якість вибору", розроблена Д.А. Леонтєвим, Є.Ю. Мандрикова, А.Х. Фам [32]. Гідність цієї методики у цьому, що вона спрямовано вивчення феноменології процесу вибору та оцінки ступеня прийняття його людиною. Таким чином, її використання у поєднанні з іншими методичними засобами відкриває можливості для більш диференційованого дослідження індивідуальних стратегій здійснення вибору, особистісних детермінантів, що впливають на певне ставлення до вибору, а також дозволяє простежити ставлення особистості до власного вибору його динаміки.

Методика «Суб'єктивна якість вибору» побудована за зразком класичного семантичного диференціала Ч. Осгуда і складається з двох частин: набору пар словосполучень-дихотомій (шкал), що описують процес деякого конкретного вибору, який є об'єктом оцінки («Я зробив цей вибір...» - перша

частина опитувальника) та набору шкал, що описують результат цього вибору («Прийняте мною рішення...» - друга частина опитувальника).

Методика складається з 50 шкал (біполярних дескрипторів) із 7 градаціями між полюсами. Завдання випробуваного полягає в тому, щоб оцінити за 7-бальною шкалою процес вже досконалого або вчиненого на даний момент вибору (22 дескриптори) та його результат – прийняте рішення (28 дескрипторів).

Інтерпретація шкал:

1) Грунтовність вибору (продуманий, сумлінний, відповідальний вибір, вибір як діяльність – спонтанний вибір, вибір як реакція);

2) Позитивне ставлення до процесу вибору (емоційно позитивне ставлення до вибору – амбівалентне ставлення до вибору);

3) Самостійність вибору (автономний вибір – вимушений вибір).

4) Задоволеність прийнятим рішенням (прийняття зробленого вибору – сумнів у прийнятому рішенні).

Для обробки результатів дослідження було використано такі методи математико-статистичного аналізу:

Перевірка на нормальність розподілу із використанням критерію Колмогорова-Смирнова;

Описова статистика з розрахунком середнього арифметичного та середньоквадратичного відхилення;

Порівняльний аналіз із використанням критерію t-Стюдента для незалежних вибірок;

Кореляційний аналіз з використанням коефіцієнта лінійної кореляції r-Пірсона для визначення прямолінійного зв'язку між змінними.

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

3.1 Психологічне благополуччя та характеристики студентів

Результати математико-статистичної обробки оцінок психологічного благополуччя студентів Додаток А.

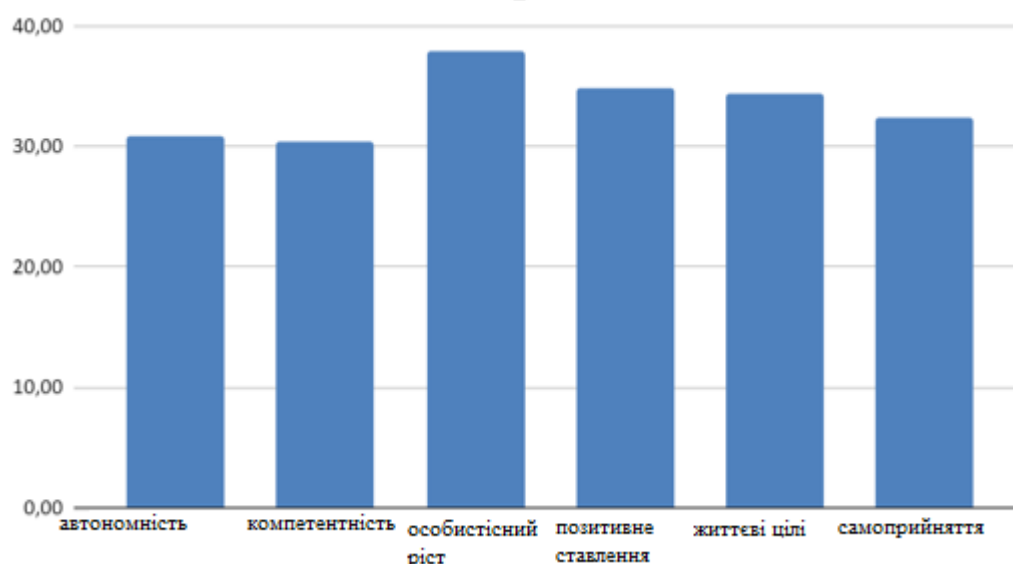

Рис. 3.1. Середнє значення оцінок параметрів психологічного благополуччя студентів.

Усі параметри, пов'язані з психологічним благополуччям студентів, які взяли участь у цьому дослідженні, перебувають у межах норми. З цього можна зробити висновок, що студенти оцінюють себе як незалежних, не схильних до впливу громадської думки, і обирають свій життєвий шлях, виходячи зі своїх усвідомлених бажань та потреб. Вони думають та діють самі. Їхні вчинки та самооцінка залежать тільки від особистих стандартів і досить суб'єктивного сприйняття. Самоактуалізація відбувається через вибір найбільш відповідних сфер діяльності та спеціальних навичок. Студенти адекватно сприймають себе і навколишній світ і приймають його аспекти, як позитивні, і негативні.

Найвищі оцінки були отримані за шкалами «особистісне зростання» ($M=37,8$, $\sigma=6,31$), «позитивні відносини» ($M=34,8$, $\sigma=6,18$) та «життєві цілі» ($M=34,4$, $\sigma=5,87$). Показники, пов'язані з «особистісним зростанням», свідчать

про те, що студенти мають відчуття постійного зростання, успішні в самоактуалізації, сприймають себе "зростаючими", успішно реалізують свій потенціал, суб'єктивно задоволені змінами, що відбуваються в їхньому житті та зростанням, відкриті для нового досвіду, цікавляться життям.

Високі бали за параметром «позитивні відносини» вказують на бажання будувати довірчі відносини з іншими людьми, схильність піклуватися і співчуття до благополуччя інших, а також суб'єктивне відчуття успіху в цьому. Відносини цієї людини з іншими людьми ґрунтуються на розумінні необхідності йти на поступки та уникати конфліктів.

Оцінка за параметром «життєві цілі» вказує на те, що студент має почуття мети. У студентів є конкретні переконання, які є джерелом їх життєвих цілей та ресурсів, необхідних для їхнього досягнення. Студенти, які взяли участь у цьому дослідженні, гармонійно та адекватно сприймають свій минулий досвід, сьогодення та майбутнє.

Високий показник психологічного благополуччя може бути обумовлений особливостями обраної студентами професійної діяльності. Студент прагне самореалізації, високого прийняття себе та інших, активності та любові до життя. Психологічне благополуччя – це результат правильно обраного професійного шляху та успішної самореалізації. Позитивне ставлення до роботи, навчання та самого себе веде до динамічного зростання, кар'єрних амбіцій та успіху.

Результати порівняльного аналізу оцінок психологічного благополуччя студентів магістратури та бакалаврату Додаток Б.

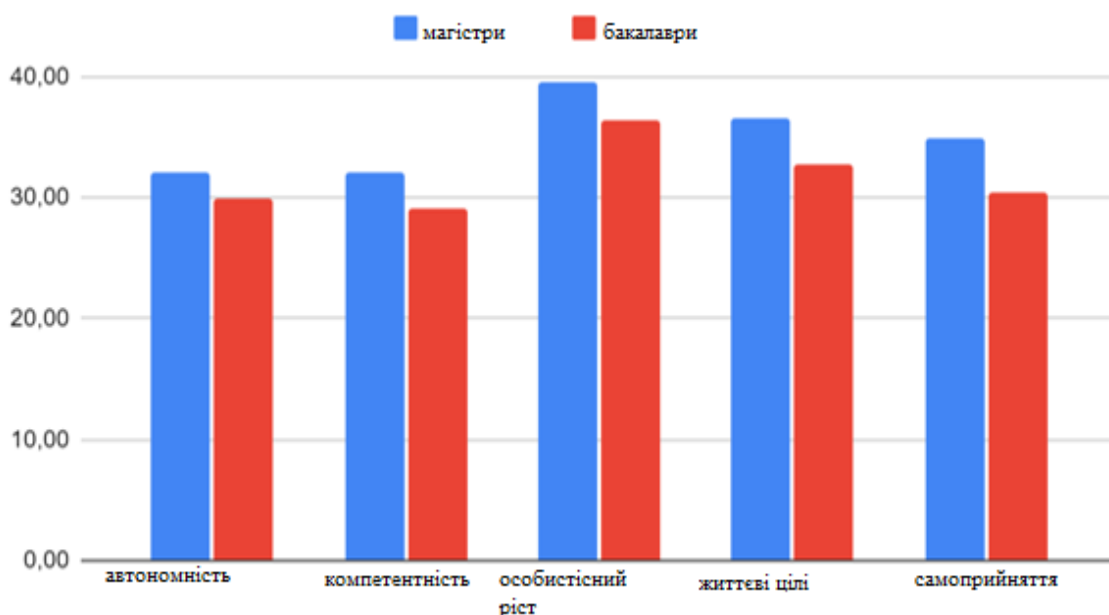

Рис. 3.2. Порівняння середніх значень оцінок параметрів психологічного благополуччя студентів магістратури та бакалаврату.

Виявлено статистично значущі відмінності між оцінками студентів магістратури та бакалаврату за такими параметрами психологічного благополуччя «автономність» ($p \leq 0,05$), «компетентність» ($p \leq 0,01$), «особистісне зростання» ($p \leq 0,01$), «життєві цілі» ($p \leq 0,01$), «самоприйняття» ($p \leq 0,01$). Усі перелічені параметри у студентів магістрантів статистично значно вище, ніж у студентів бакалаврів.

Більшою мірою відмінності обумовлені особливостями ступенями навчання, що вимагають від студентів та розвивають певні навички. Відсоток самостійної роботи та самоорганізації магістрантів значно вищий, ніж у бакалаврів, через що студенти приділяють більше самостійному плануванню свого часу, часто поєднуючи навчання з роботою, що призводить до більшої автономії та включеності.

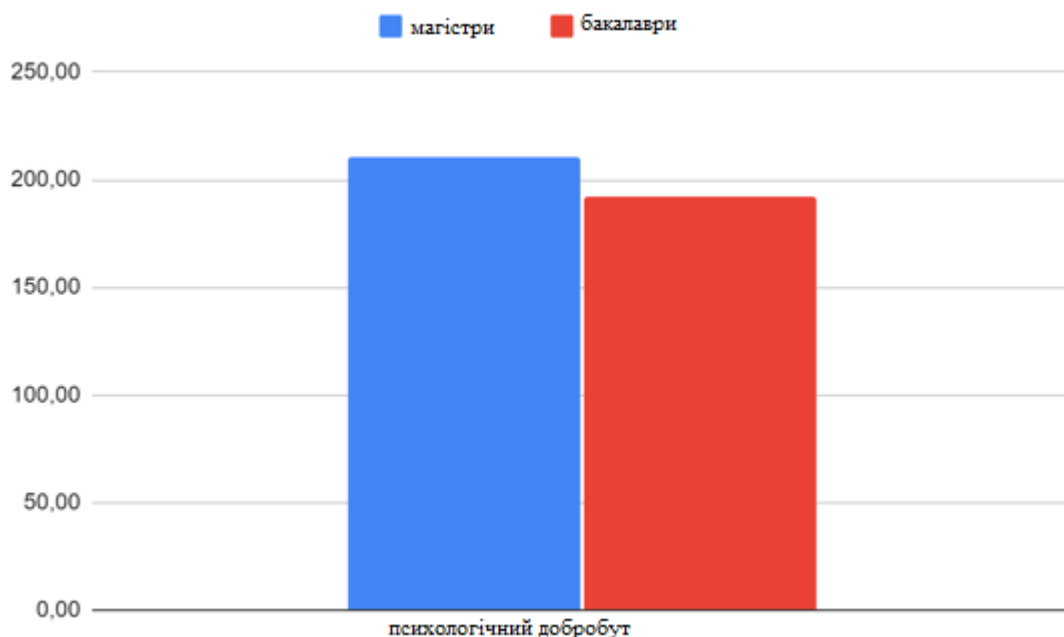

Рис. 3.3. Порівняння середніх значень оцінок рівня психологічного благополуччя студентів магістратури та бакалаврату.

У ході порівняльного аналізу було виявлено статистично значущу відмінність за рівнем психологічного благополуччя між студентами магістратури та бакалаврату ($p \leq 0,01$).

Це може бути пов'язано з тим, що, на відміну від студентів бакалаврату, які можуть знаходитись у пошуку себе та майбутньої професії, студенти магістрантури краще визначилися та підійшли до вибору діяльності. Варто зазначити, що сама специфіка навчання в магістратурі дає більше вільного часу, який студенти можуть витратити на пошук роботи у своїй професійній діяльності або додаткове навчання.

Результати порівняльного аналізу оцінок психологічного благополуччя студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю Додаток В

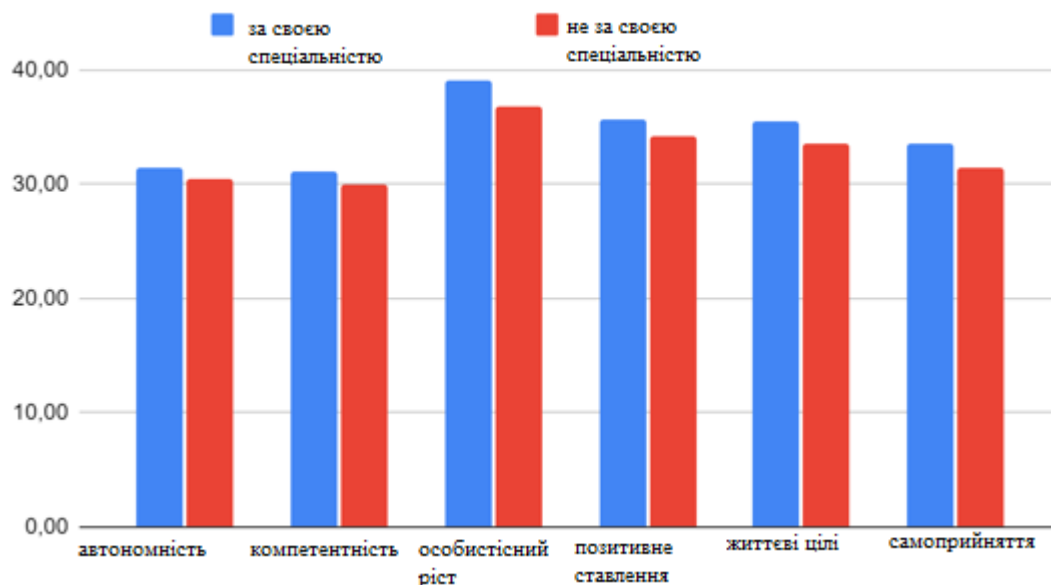

Рис. 3.4. Порівняння середніх значень оцінок параметрів психологічного благополуччя студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

Виявлено статистично значущі відмінності між оцінками студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю за такими параметрами психологічного благополуччя «особистісне зростання» ($p \leq 0,05$). Цей параметр вищий у студентів, які обрали свою спеціальність, аніж ті, хто вирішив змінити її.

Такий результат може бути пов'язаний з тим, що студенти краще визначилися зі своєю спеціальністю і вони розуміють, що їм потрібно і в яку сферу спрямовувати свої сили, тоді як студенти, які змінили свою спрямованість, шукають.

За підсумками порівняльного аналізу статистично значимих відмінностей за оцінками психологічного благополуччя між студентами, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентами, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю виявлено не було.

Результати порівняльного аналізу оцінок захопленості навчальною діяльністю студентів в Додаток А

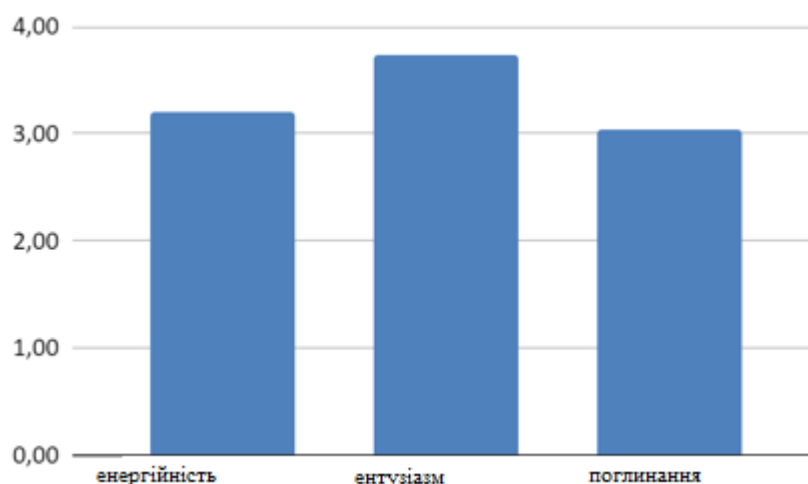

Рис. 3.5. Середні значення оцінок параметрів захопленості навчальною діяльністю студентів.

Усі параметри, пов'язані з ентузіазмом навчальної діяльності студентів, які у дослідженні, перебувають у межах норми. Найбільш вираженим параметром захопленості навчальною діяльністю є «ентузіазм» ($M=3,7, =1,2$). Високий показник цієї характеристики свідчить про те, що мотивація студентів до навчання – це позитивне ставлення та задоволеність процесом навчання та обраним напрямом. Студенти витрачають багато енергії на процес навчання і готові докладати зусиль та завзяття, коли виникають труднощі у навчальній діяльності. Студенти належним чином зосереджені, занурені та сконцентровані у процесі навчання.

Результати порівняльного аналізу оцінок захопленості навчальною діяльністю студентів магістратури та бакалаврату Додаток Б

Рис. 3.6. Порівняння середніх значень оцінок параметрів захопленості навчальною діяльністю студентів магістрів та бакалаврів.

У ході порівняльного аналізу було виявлено статистично значущі відмінності між студентами магістратури та бакалаврату за всіма параметрами захопленості навчальною діяльністю. У студентів магістратури показники статистично значуще вищі ($p \leq 0,01$), ніж у студентів бакалаврату.

Це може говорити про те, що студенти магістратури більш зацікавлені в процесі навчання, оскільки вони перейшли на новий ступінь навчання та їх вибір пов'язаний з більш конкретною професійною спеціальністю, тоді як студенти бакалаврату мають чекати на такий вибір. Частина їх продовжить своє навчання зі своєї спеціальності, інша частина змінить свою професійну діяльність.

Рис. 3.7. Порівняння середніх значень оцінок захопленості навчальною діяльністю студентів магістратури та бакалаврату.

В результаті порівняльного аналізу було виявлено статистично значущі відмінності за загальним показником «захопленість навчальною діяльністю» між студентами магістратури та бакалаврату. У студентів бакалаврату показник «захопленості навчальною діяльністю» значно нижчий, ніж у студентів магістратури ($p \leq 0,01$).

Виходячи з даних результатів, можна зробити висновок, що студенти магістратури мають більш високий рівень енергії, готові докладати більше зусиль у навчальній діяльності, мають почуття значущості по відношенню до своєї діяльності та мають більш високий рівень концентрації.

Результати порівняльного аналізу захопленості навчальною діяльністю студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю представлені у Додатку В.

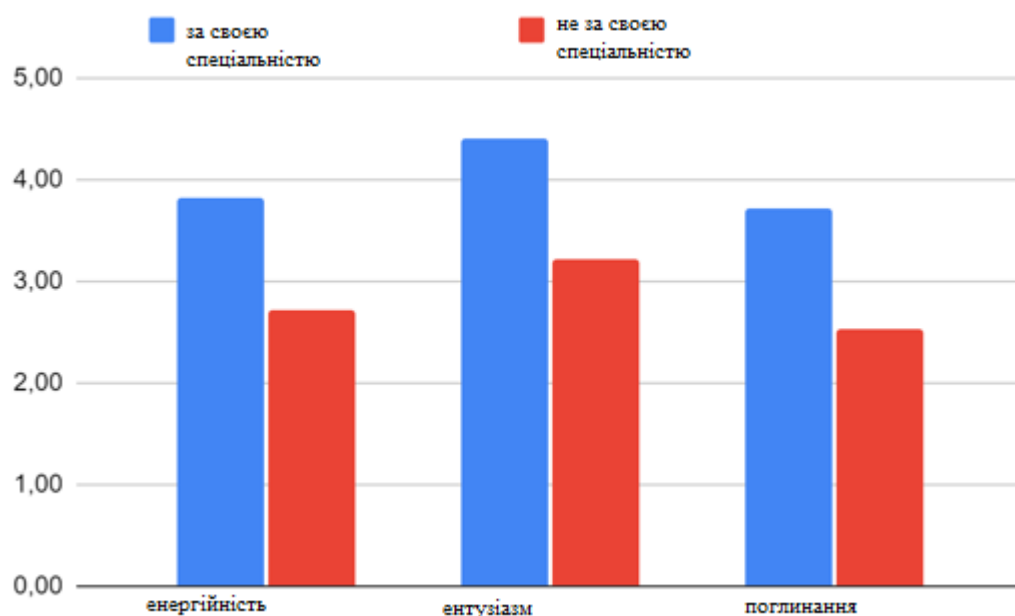

Рис. 3.8. Порівняння середніх значень оцінок параметрів рівня захопленості навчальною діяльністю студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

В результаті порівняльного аналізу були виявлені статистично значущі відмінності за показниками «енергійність» ($p \leq 0,01$), «ентузіазм» ($p \leq 0,01$) та «поглиненість» ($p \leq 0,01$) між студентами, які продовжили навчання своєї спеціальності та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

Високі показники за шкалами «енергійність» та «ентузіазм» говорять про те, що студенти, які продовжують навчання за своєю спеціальністю, готові докладати більше зусиль і виявляти велику наполегливість у разі виникнення труднощів у навчальній діяльності.

Низький показник «поглиненості» у студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю, характеризує нижчий рівень концентрації та зануреність у навчальну діяльність.

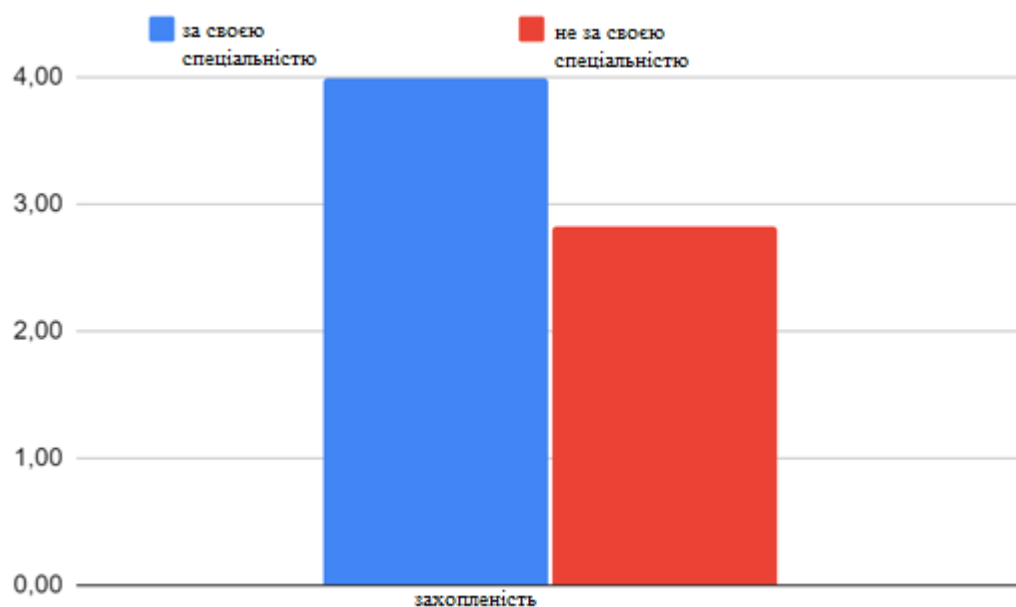

Рис. 3.9. Порівняння середніх значень оцінок захопленості навчальною діяльністю студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

В результаті порівняльного аналізу було виявлено статистично значущі відмінності за загальним показником «захопленості навчальної діяльності» ($p \leq 0,01$) між студентами, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та

студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

Дані результати показують, що студенти, які продовжують навчання за своєю спеціальністю, більш активні, ретельні та більше занурені у свою діяльність, ніж студенти, які продовжують своє навчання не за своєю спеціальністю.

Результати порівняльного аналізу оцінок сенсожиттєвих орієнтацій студентів представлені у Додатку А.

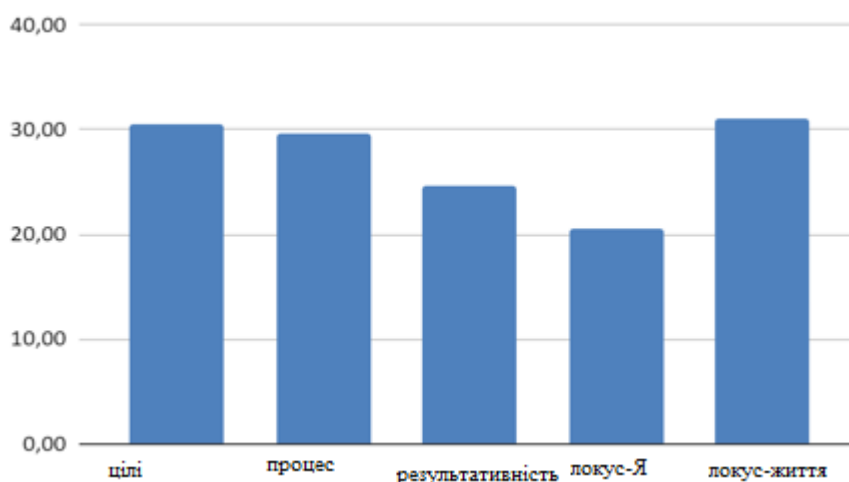

Рис. 3.10. Середні значення оцінок сенсожиттєвих орієнтацій студентів.

Усі оцінки смисложиттєвих орієнтацій у студентів перебувають у межах норми. Найбільш виражені показники «мети» ($M=30,4$, $\sigma=6,9$), «процес» ($M=29,6$, $\sigma=6,2$) та «Локус-Життя» ($M=31,1$, $\sigma=6,1$). На підставі цього, можна припустити, що у студентів є цілі в майбутньому, які надають життю свідомості, спрямованості та тимчасової перспективи. Випробувані сприймають сам процес свого життя як цікавий, емоційно насичений та наповнений змістом, вважають його продуктивним. Студенти впевнені у своїх силах, але водночас буває спад. Вони впевнені, що можуть контролювати своє життя і вільні в прийнятті рішень.

Результати порівняльного аналізу оцінок сенсожиттєвих орієнтацій студентів магістратури та бакалаврату представлені у Додатку Б.

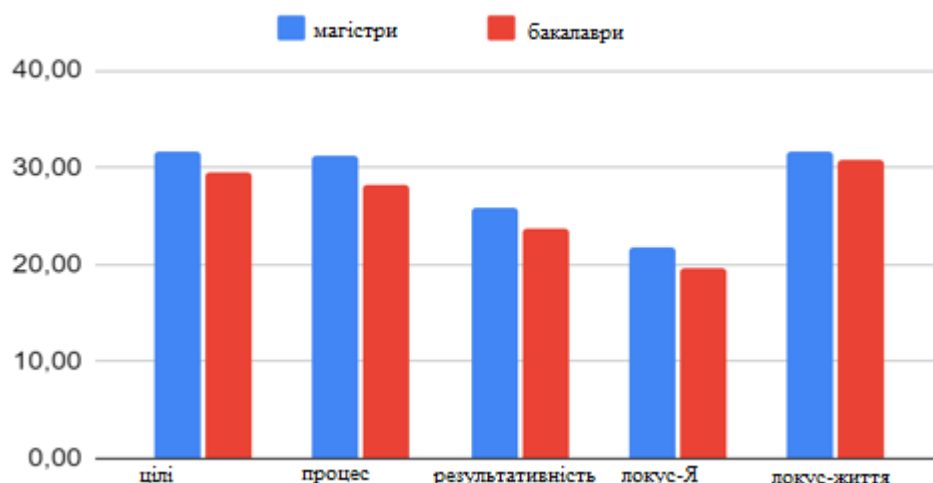

Рис. 3.11. Порівняння середніх значень оцінок сенсожиттєвих орієнтацій студентів магістратури та бакалаврату.

У ході порівняльного аналізу було виявлено статистично значущі відмінності за параметрами сенсожиттєвих орієнтацій «процес» ($p \leq 0,01$), «результативність» ($p \leq 0,05$), «Локус-Я» ($p \leq 0,01$) між студентами магістратури та бакалаврату. У студентів магістратури показники значно вищі, ніж у студентів бакалаврату.

Високий показник за шкалою «процес» говорить про те, що студенти магістратури більше сприймають процес життя як цікавий, емоційно насичений та сповнений змісту, ніж студенти бакалаврату. Вони більш поглиблено вивчають свою професійну діяльність, які обирали під час вступу до магістратури, тоді як у студентів бакалаврату цей параметр менш виражений, оскільки вони отримують загальну та поверхневу картину про своє майбутнє як фахівців.

Показники за шкалами «результативності» і «Локус-Я» вказують, що студенти бакалаврату менш продуктивні і мають меншу свободу вибору, що може бути пов'язане з пошуком себе та визначення свого майбутнього, у той час як дані параметри у студентів магістратури значно вищі, оскільки вони вже конкретно обрали свій професійний шлях і розуміють, що їм потрібно.

Рис. 3.12. Порівняння середніх значень оцінок свідомості життя студентів магістратури та бакалаврату.

У ході порівняльного аналізу було виявлено статистично значущі відмінності за параметрами смисложиттєвих орієнтацій свідомість життя ($p \leq 0,01$) між студентами магістратури та бакалаврату.

Дані відмінності вказують на те, що студенти магістратури мають більшу свідомість життя, ніж студента бакалаврату: вони мають великий контроль над своїм життям, більше ставлять цілей на майбутнє, для них життя більш цікаве і емоційно насичене.

Результати порівняльного аналізу оцінок сенсожиттєвих орієнтацій студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю представлені у Додатку В.

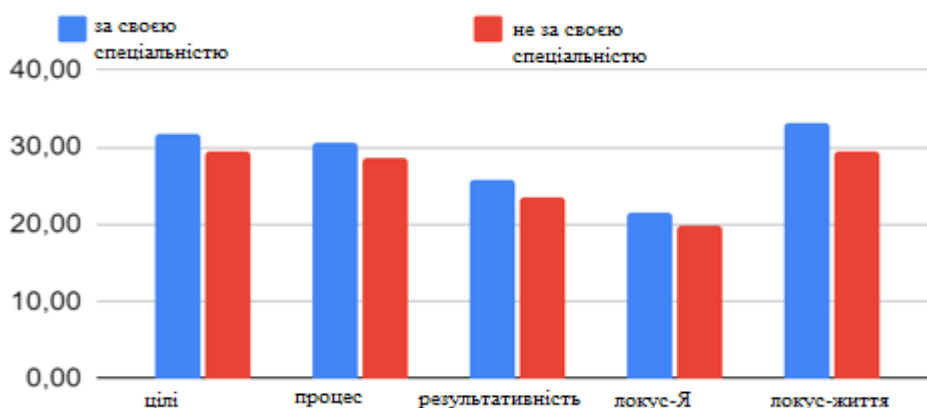

Рис. 3.13. Порівняння середніх значень оцінок смисложиттєвих

орієнтацій студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

У ході порівняльного аналізу були виявлені статистично значущі відмінності за параметрами сенсожиттєвих орієнтацій «мети» ($p \leq 0,05$), «результативність» ($p \leq 0,05$), «локус-Я» ($p \leq 0,01$) та «локус-Життя» ($p \leq 0,01$) між студентами, які продовжили навчання за своєю спеціальністю, чий показники значно вищі, та студентами, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю, чий показники значуще нижчі.

Високі показники за параметром «мети» та «результативність» у студентів, які продовжують своє навчання за своєю спеціальністю, свідчить про те, що у них більш чіткі цілі та плани на майбутнє, своє життя вони бачать цікавим і наповненим змістом. Менш виражені показники у студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю, оскільки зміна сфери професійного навчання вплинула на їхні цілі та плани у професійній сфері.

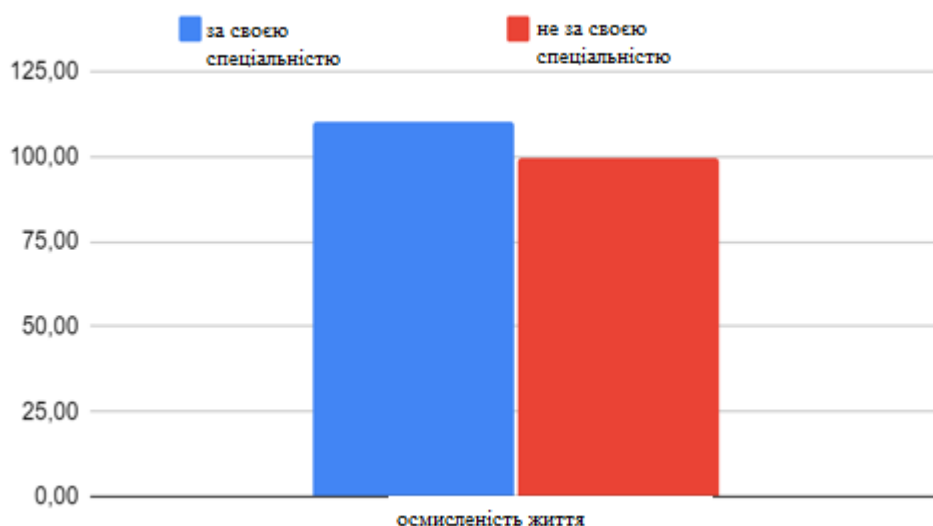

Рис. 3.14. Порівняння середніх значень оцінок свідомості життя студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

У ході порівняльного аналізу було виявлено статистично значущі

відмінності за параметрами сенсожиттєвих орієнтацій «свідомість життя» ($p \leq 0,01$) між студентами, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

Дані результати говорять про те, що у студентів, які продовжують своє навчання за своєю спеціальністю, більш виражені цілі та плани на подальше життя, вони задоволені своєю спеціальністю та професійним майбутнім і хочуть рухатися далі у цьому напрямі. Студенти, які продовжують своє навчання не за своєю спеціальністю, ймовірно, захотіли здобути нові знання з іншої області, змінити свій професійний шлях або скоригувати його, оскільки все ще знаходяться у пошуку себе.

Результати порівняльного аналізу оцінок самоорганізації діяльності студентів представлені у Додатку А.

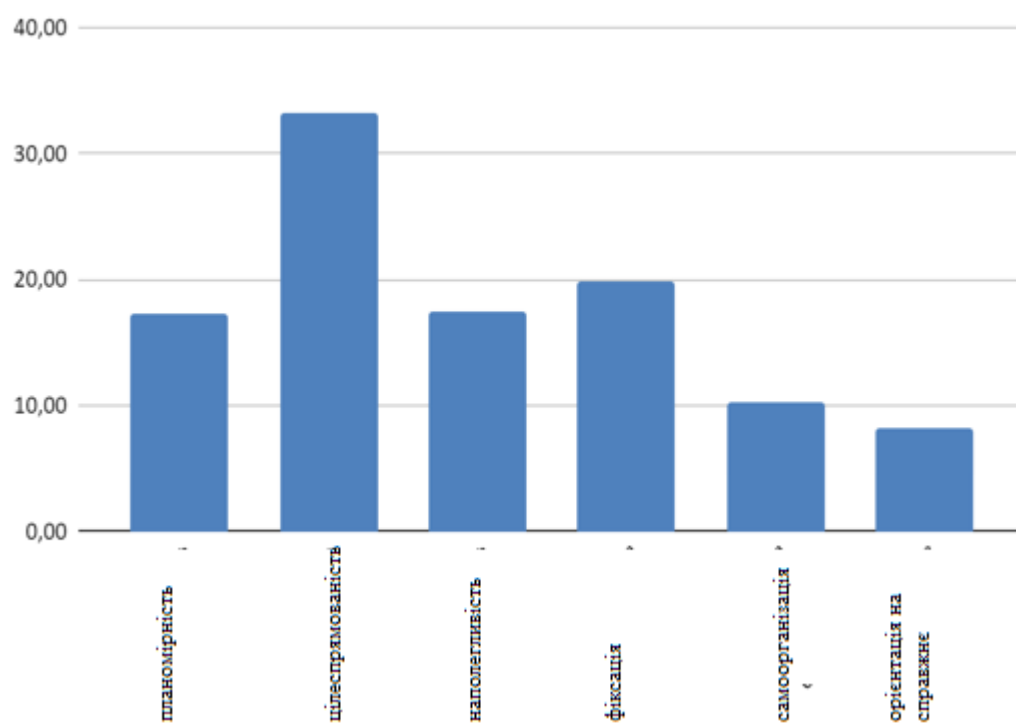

Рис. 3.15. Середнє значення оцінок параметрів самоорганізації діяльності студентів.

У студентів найбільш вираженим параметром самоорганізації діяльності є цілеспрямованість ($M=33,2$, $\sigma=5,8$). Найменш виражені такі параметри самоорганізації діяльності як «самоорганізація з використанням зовнішніх

засобів» ($M=0,2$, $\sigma=4,5$) та «орієнтація на сьогодні» ($M=8,3$, $\sigma=2,6$).

Високий показник «цілеспрямованості» вказує на те, що студенти є цілеспрямованими особистостями, які знають, чого хочуть, і успішно дотримуються своїх цілей. Студенти відрізняються самоконтролем та впевненістю у своїх прагненнях та цілях. Вони мають чітко сформоване бачення майбутнього, і вища освіта - одна з його складових.

Низький показник «самоорганізація з використанням зовнішніх засобів» говорить про те, що студентам некомфортно самостійно організувати свою роботу, навчання та вільний час. Вони не вчаться самостійно координувати та керувати своїм часом за допомогою зовнішніх засобів.

Низький бал за параметром самоорганізації діяльності, «орієнтація на сьогодні», вказує на те, що студенти схильні концентруватись на минулому та майбутньому. Таке можливо тому, що в даний момент вони обмежені в самореалізації і витрачають свій час на навчання.

Результати порівняльного аналізу самоорганізації діяльності студентів магістратури та бакалаврату представлені у Додатку Б.

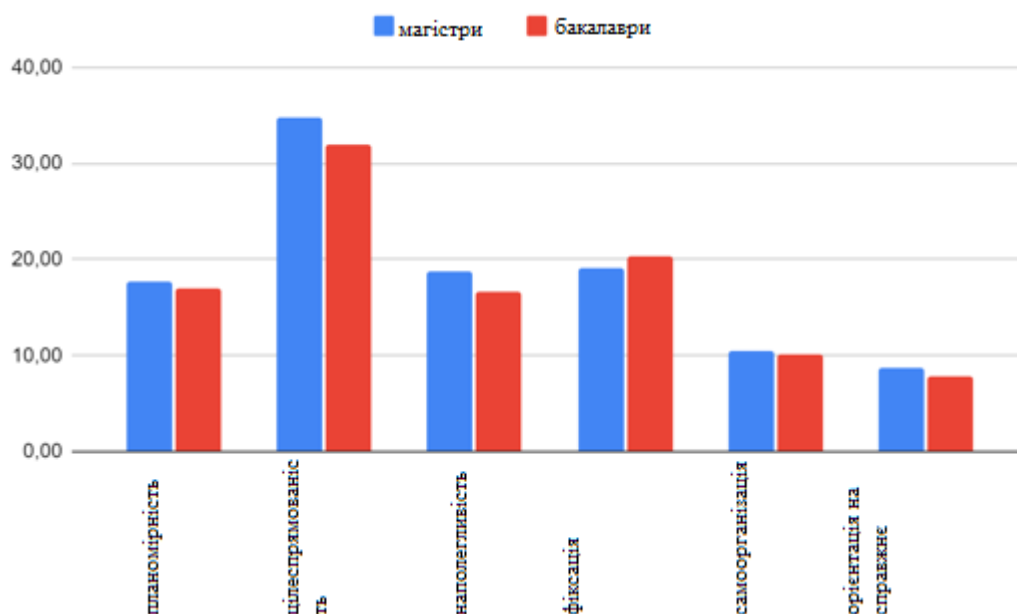

Рис. 3.16. Порівняння середніх значень оцінок параметрів самоорганізації діяльності студентів магістратури та бакалаврату.

Результати порівняльного аналізу показують, що є статистично значущі відмінності між студентами магістратури та бакалаврату в самоорганізації діяльності за параметром «цілеспрямованість» ($p \leq 0,01$). У студентів магістратури значно вищий за параметр «цілеспрямованість», ніж студенти бакалаврату. Також існує статистично значуща різниця у самоорганізації діяльності за параметром «наполегливість» ($p \leq 0,05$). У студентів магістрів цей параметр вищий, ніж у студентів бакалаврату.

Це говорить про те, що студенти магістратури мають більшу здатність ставити цілі, готові витратити більше енергії на їх досягнення і мають більш чітке розуміння того, чого вони хочуть і які кроки їм потрібно зробити для досягнення мети. Оскільки часто роблять вибір, маючи на увазі майбутню кар'єру, сам процес навчання характеризується цілеспрямованістю. Крім того, коли параметр з-за високого параметра «наполегливості», вони схильні докладати зусиль для завершення розпочатих завдань та раціоналізації своєї діяльності, однак вони також можуть залишити розпочаті завдання та перейти на більш важливі справи.

Результати порівняльного аналізу самоорганізації діяльності студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю представлені у Додатку В.

За підсумками порівняльного аналізу статистично значимих відмінностей між студентами, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентами, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю виявлено не було.

3.2 Суб'єктивна якість вибору студентів

Результати порівняльного аналізу оцінок суб'єктивної якості вибору студентів представлені у Додатку А.

Рис. 3.17. Порівняння середніх значень оцінок параметрів суб'єктивної якості вибору студентів.

У ході дослідження у студентів найбільш вираженим параметром суб'єктивної якості вибору є «задоволеність рішенням» ($M=32,2$, $\sigma=9,4$). Найменш виражений такий параметр як самостійність вибору ($M=19,2$, $\sigma=4,4$).

Високий показник «задоволеність рішенням» говорить про те, що прийняті ними рішення відповідають їхнім очікуванням і надалі можуть ставити більш успішні цілі.

Низький показник «самостійність вибору» показує, що рішення студентів залежало від зовнішніх факторів, які могли змінити або повністю вибір, або частково.

Результати порівняльного аналізу оцінок суб'єктивної якості вибору студентів магістратури та бакалаврату представлені у Додатку Б.

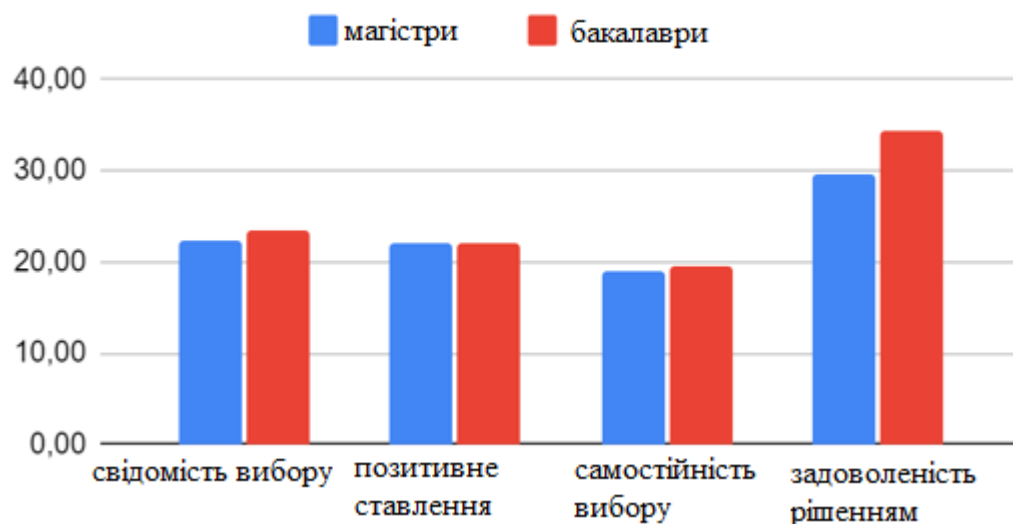

Рис. 3.18. Порівняння середніх значень оцінок параметрів суб'єктивної якості вибору студентів магістратури та бакалаврату.

У ході порівняльного аналізу було виявлено статистично значущі відмінності за параметром «задоволеність рішенням» ($p \leq 0,01$) між студентами магістратури та бакалаврату. У студентів магістратури параметр «задоволеність рішенням» статистично значно нижче, ніж у студентів бакалаврату.

Такі результати свідчать, що студенти бакалаврату більш впевнені у своїх рішеннях щодо професійного майбутнього оскільки вони ще не зазнали наслідків свого вибору, тоді як студенти магістратури зіткнулися з цим і зроблений ними вибір не задовольнив їх очікування частково чи повністю.

Результати порівняльного аналізу суб'єктивної якості діяльності студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю представлені у Додатку В.

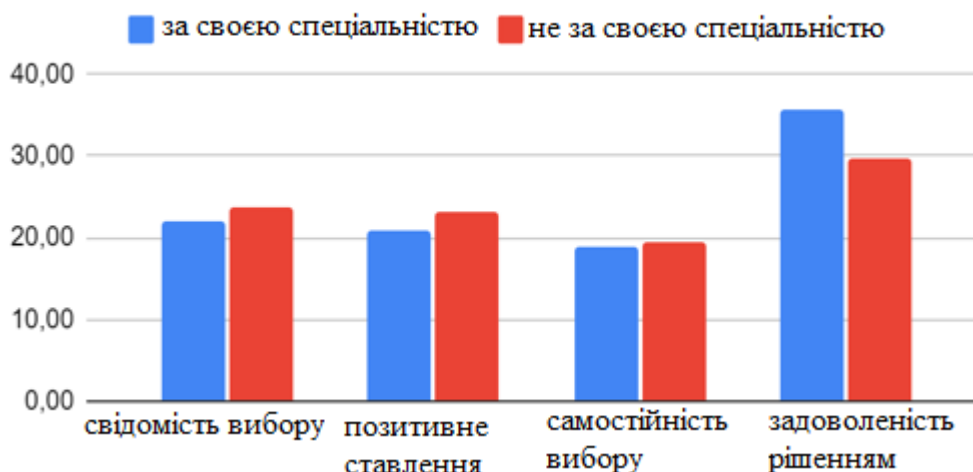

Рис. 3.19. Порівняння середніх значень оцінок параметрів суб'єктивної якості вибору студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

В результаті порівняльного аналізу було виявлено статистично значущі відмінності за параметрами «позитивне відношення» ($p \leq 0,01$) та «задоволеність рішенням» ($p \leq 0,01$). Параметр «задоволеність рішенням» у студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю значно вище, ніж у студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю, але параметр «позитивне відношення» значно нижче.

Дані результати говорять про те, що студенти, які вирішили продовжити своє навчання за тією ж спеціалізацією, більше задоволені своїм вибором, проте вони менш позитивно налаштовані до такого рішення, ніж студенти, які вирішили продовжити навчання за іншою спеціальністю.

3.3 Взаємозв'язки психологічного благополуччя студентів з їх психологічними характеристиками та параметрами суб'єктивної якості вибору напрямку навчання

Результати кореляційного аналізу психологічного благополуччя студентів із їх психологічними характеристиками та параметрами суб'єктивної якості вибору напрямку навчання представлені у Додатку Д.

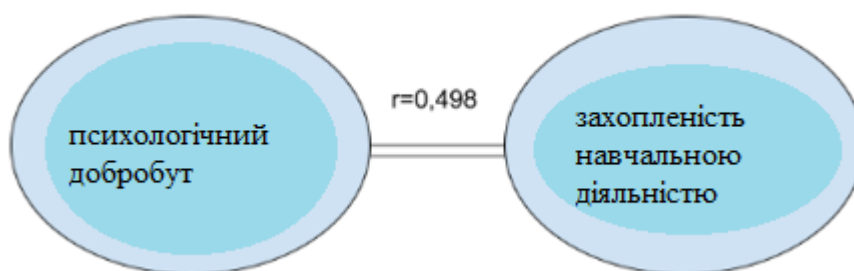

Рис. 3.20. Кореляційна плеяда взаємозв'язку психологічного благополуччя студентів з їхньою захопленістю навчальною діяльністю.

Виявлено статистично значущий позитивний взаємозв'язок психологічного благополуччя студентів з їхньою захопленістю навчальною діяльністю ($r=0,498$, $p \leq 0,01$).

Чим вище у студентів захопленість навчальною діяльністю, тим вищий рівень їхнього психологічного благополуччя. Тобто, чим більша готовність студентів докладати зусиль у навчальній діяльності, вони відчують значущість своєї справи, їхній рівень концентрації та зосередженості високий, тим кращий їхній психологічний стан і внутрішня рівновага. Це можна пояснити тим, що коли людина зайнята цікавою їй справою, у неї це виходить і їй це подобається, то вона відчуває комфорт і внутрішній спокій, що вона вкладає свої ресурси в корисну для нього справу.

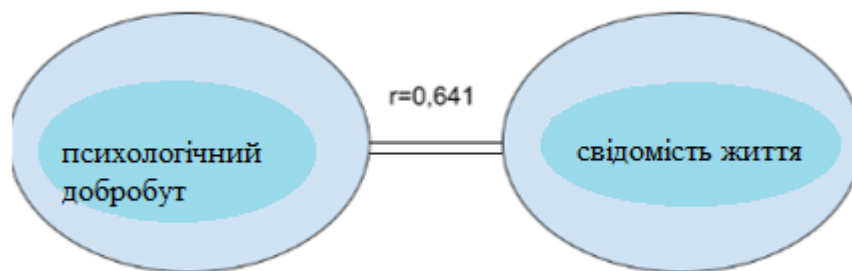

Рис. 3.21. Кореляційна плеяда взаємозв'язку психологічного благополуччя студентів з їхньою свідомістю життя.

Виявлено статистично значущий позитивний взаємозв'язок психологічного благополуччя студентів із їхньою свідомістю життя ($r=0,641, p \leq 0,01$).

Чим вища осмисленість життя студента, тим вищий їхній психологічний добробут. Це означає, що чим вище студенти сприймають сам процес свого життя як цікавий, емоційно насичений і наповнений змістом, вважають його продуктивним, а також впевнені у своїх силах і мають упевненість, що можуть контролювати своє життя і вільні у прийнятті рішень, тим вище їхнє психологічне благополуччя та психічний стан.

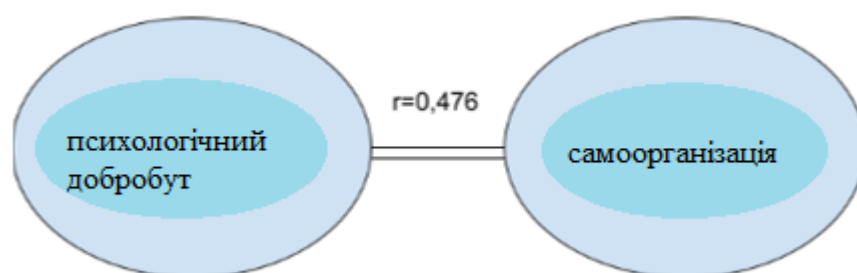

Рис. 3.22. Кореляційна плеяда взаємозв'язку психологічного благополуччя студентів із самоорганізацією діяльності.

Виявлено статистично значущий позитивний взаємозв'язок психологічного благополуччя студентів зі своєю самоорганізацією ($r=0,476, p \leq 0,01$).

Чим вищий у студентів рівень самоорганізації, тим вищий рівень їхнього

психологічного благополуччя. Це означає, що вміння студентів правильно планувати свою діяльність, структуровано підходити до організації часу, підвищуючи свою особисту ефективність та отримувати задоволення від своєї діяльності, підвищує рівень їхнього особистісного зростання, позитивного ставлення до оточуючих та психологічного благополуччя в цілому. Студенти, які навчилися керувати своєю діяльністю та своїми ресурсами, краще розуміють свої потреби та можливості, легше досягають успіхів і мають гарну самооцінку, що покращує їх сприйняття життя в цілому.

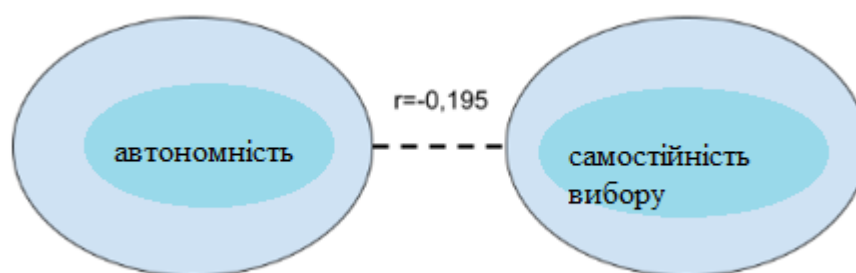

Рис. 3.23. Кореляційна плеяда взаємозв'язку параметра психологічного благополуччя «автономність» студентів зі своїми самостійністю вибору.

Виявлено статистично значущий негативний взаємозв'язок параметра психологічного благополуччя «автономність» студентів зі своїми «самостійністю вибору» ($r = -0,195, p \leq 0,05$).

Чим нижча «самостійність вибору» студента, тим вища їхня «автономність». Такий взаємозв'язок може бути через те, що студенти рідко обмірковують вибір самостійно і вважають за краще спиратися на думку оточуючих більше, ніж на свою власну, однак вони високо оцінюють свою незалежність, оскільки вони усвідомлено роблять крок, прийняти чиюсь пораду або дотримуватися чийсь думки, що в кінцевому підсумку є їх власним рішенням.

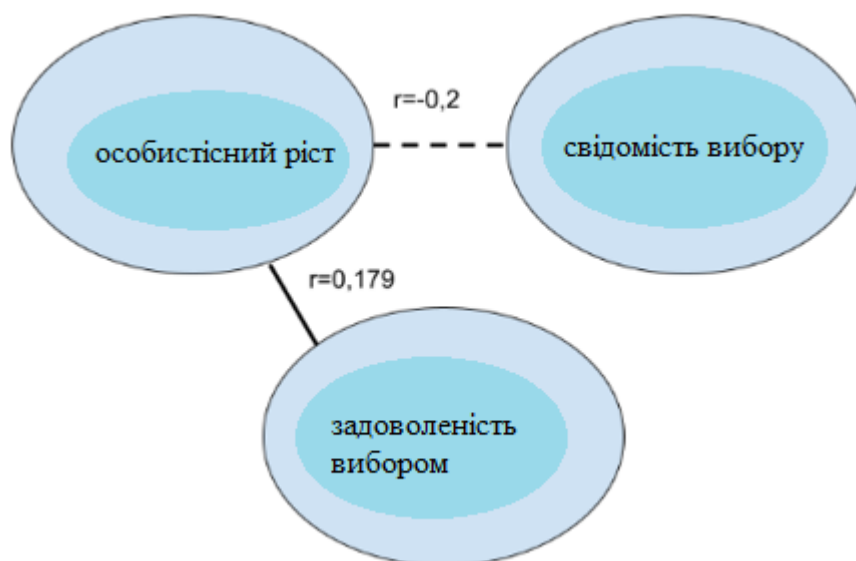

Рис. 3.24. Кореляційна плеяда взаємозв'язків параметра психологічного благополуччя «особистісне зростання» студентів з їхньою свідомістю вибору та задоволеності вибором.

Виявлено статистично значущий негативний взаємозв'язок параметра психологічного благополуччя «особистісне зростання» студентів з їх «осмисленістю вибору» ($r = -0,2$, $p \leq 0,05$) та статистично значущий позитивний взаємозв'язок із «задоволеністю вибором» ($r = 0,179$, $p \leq 0,05$).

Що менше «свідомість вибору» студента, то вище він оцінює параметр психологічного благополуччя «особистісне зростання», що у свою чергу призводить до підвищення його «задоволеністю вибором». Це можна пояснити тим, що студенти, роблячи спонтанний і менш осмислений вибір, відкриті до нового досвіду, спостерігають дедалі більше вдосконалення себе та своєї поведінки з часом. Такі зміни все більше впливають на пізнання себе самого, що призводить до прийняття та задоволеності таким вибором.

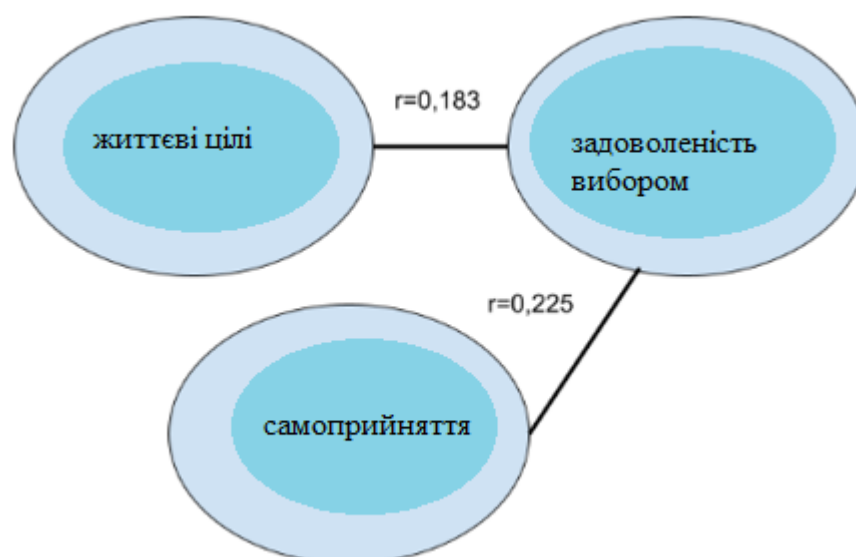

Рис. 3.25. Кореляційна плеяда взаємозв'язків задоволеності вибором студентів з параметрами їхнього психологічного благополуччя «життєві цілі» та «самоприйняття».

Виявлено статистично значущі позитивні взаємозв'язки «задоволеності вибором» студентів з параметрами їхнього психологічного благополуччя «життєві цілі» ($r=0,183$, $p \leq 0,05$) та «самоприйняття» ($r=0,225$, $p \leq 0,05$).

Чим вищі параметри психологічного благополуччя «самоприйняття» та «життєві цілі», тим вища «задоволеність вибором» студентів. Це означає, що студент, маючи мету та почуття спрямованості в житті, володіючи почуттям осмисленості свого минулого досвіду та позитивним ставленням до нього, краще розуміє та приймає себе, а внаслідок чого він більше задоволений вибором, який робить.

З метою встановлення психологічних характеристик, що визначають мінливість оцінок психологічного добробуту студентів, було проведено регресійний аналіз. Як залежна змінна виступив показник психологічний добробут. Як незалежні змінні виступили такі характеристики: захопленість навчальною діяльністю, свідомість життям, самоорганізація діяльності, параметри суб'єктивної якості вибору.

Таблиця 3.1.

Дані регресійного аналізу

Зведення для моделі				
Модель	R	R-квадрат	Коригований R-квадрат	Стандартна помилка оцінки
1	0,680a	0,463	0,431	20,96450
2	0,679b	0,461	0,434	20,90209
3	0,678c	0,459	0,436	20,85784
4	0,675d	0,456	0,438	20,83381
5	0,670e	0,449	0,436	20,87034
6	0,665f	0,443	0,433	20,91255

Як видно з таблиці 3.1, R квадрат у 6-й моделі дорівнює 0,443, тобто регресійна модель пояснює більше 44% дисперсії (мінливості) змінної «психологічний добробут», таким чином, результати передбачення можуть бути прийняті до уваги. R-коефіцієнт множинної кореляції - 0,665, який говорить про взаємозв'язки високого рівня.

Таблиця 3.2.

Дані регресійного аналізу (коефіцієнти)

Коефіцієнти						
Модель	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Значимість	
	B	Стандартна помилка	Бета			
(Константа)	89,721	12,955		6,926	0,000	
Свідомість життя	0,693	0,101	0,537	6,884	0,000	
Самоорганізація діяльності	0,356	0,134	0,207	2,652	0,009	

Можна сформувати регресійне рівняння:

Психологічне благополуччя = 89,721 + 0,693(свідомість життя) + 0,356 (самоорганізація діяльності)

Як впливає з результатів регресійного аналізу, психологічні характеристики «свідомість життя» та «самоорганізація діяльності» зумовлюють 44% мінливості психологічного благополуччя студентів.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Психологічного благополуччя у магістратурі вище, ніж в студентів на бакалавріаті. Однак, відмінностей за рівнем психологічного благополуччя між студентами, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентами, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю виявлено не було.

2. Захопленість навчальною діяльністю, осмисленість життя та параметри самоорганізації діяльності «цілеспрямованість» і «наполегливість» у студентів в магістратурі, вищий, ніж у студентів на бакалавріаті. Крім того, захопленість навчальною діяльністю та свідомість життя вище у тих, хто продовжує навчатися за своєю спеціальністю, ніж у тих, хто продовжує навчатися не за своєю спеціальністю. Відмінностей щодо самоорганізації діяльності між тими студентами, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та тими, що продовжили навчання не за своєю спеціальністю виявлено не було.

3. У тих, хто навчається в магістратурі, параметр суб'єктивної якості вибору «задоволеність рішенням» нижчий, ніж у тих, хто навчається на бакалавріаті. У студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю, вищий параметр суб'єктивної якості вибору «задоволеність рішенням» та нижчий параметр суб'єктивної якості вибору «позитивне ставлення», ніж у тих, хто продовжили навчання не за своєю спеціальністю.

4. Психологічне благополуччя вище у тих, у кого вище захопленість навчальною діяльністю, свідомість життя і самоорганізація діяльності. Чим вищий параметр суб'єктивної якості вибору «задоволеність вибором», тим вищі параметри психологічного благополуччя «особистісне зростання», «життєві цілі» та «самоприйняття».

Як впливає з результатів регресійного аналізу, психологічні характеристики «свідомість життя» та «самоорганізація діяльності» зумовлюють 44% мінливості психологічного благополуччя студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аргайл, М. Психология счастья / М. Аргайл. – СПб.: Питер, 2013. – 271с.
2. Абрамова, Г. С. Введение в практическую психологию/ Г. С. Абрамова. – М. : Академия, 2016. – 224 с.
3. Александрова, Л. А. О составляющих жизнестойкости личности как основе её психологической безопасности в современном мире / Л. А. Александрова. – Известия Таганрогского государственного радиотехнического университета. 2015. – 384 с.
4. Осин, Е. Н. Смыслоутрата как переживание отчуждения: структура и диагностика / Е. Н. Осин. – М., 2017. – 385 с.
5. Рубинштейн, С. Л. Человек и мир / С. Л. Рубинштейн. – СПб., 2013. – 512 с.
6. Рубинштейн, С.Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – М., 2009. – 369 с.
7. Бодров, В. А. Проблема преодоления стресса / В. А. Бодров. – Психологический журнал, 2016. – 122 с.
8. Водопьянова, Н. Е. Психодиагностика стресса / Н. Е. Водопьянова. – СПб.: Питер, 2009. – 336 с.
9. Джидарьян, И. А. Современные тенденции в психологических исследованиях оптимизма / И. А. Джидарьян. – М.: Институт психологии РАН, 2012. – 304 с.
- 10.Ефимова, Н. С. Социальная психология / Н. С. Ефимова. – М. : ФОРУМ ; ИНФРА-М, 2018. – 192 с
- 11.Иванов, В. Г. История этики Древнего мира / В. Г. Иванов. – СПб. : Издательство Лань, 1997. – 256 с.
- 12.Иванова, Т. Ю. Теория сохранения ресурсов как объяснительная модель возникновения стресса / Т. Ю. Иванова. – Психология. Журнал Высшей школы экономики, 2013. – 135 с.

- 13.Иванников, В. А. Психологические механизмы волевой регуляции / В. А. Иванников. – М., 1991. – 142 с.
- 14.Карпов, А. В. Психодиагностическая методика определения индивидуальной меры рефлексивности / А. В. Карпов. – М.; Ярославль, 2020. – 265 с.
- 15.Калашникова, С. А. Личностные ресурсы и психологическое здоровье человека: соотношение содержания понятий / С. А. Калашникова. – Гуманитарный вектор, 2017. – 189 с.
- 16.Калашникова, С. А. Личностные ресурсы и психологическое здоровье человека: соотношение содержания понятий / С. А. Калашникова. – Гуманитарный вектор. Серия: Педагогика, психология, 2015. – 189 с.
- 17.Калашникова, С. А. Личностные ресурсы как интегральная характеристика личности / С. А. Калашникова. – Молодой ученый, 2017. – 287 с.
- 18.Капустина, А. Н. Многофакторная личностная методика Р. Кетелла / А. Н. Капустина. – СПб.: Питер, 2015. – 365 с.
- 19.Костромина, С. Н. Психологические основания формирования профессионала на этапе обучения в вузе / С. Н. Костромина. – СПб.: Питер, 2008. – 340 с.
- 20.Куликов, Л. В. Психогигиена личности / Л. В. Куликов. – СПб., 2014. – 464 с.
- 21.Куликов, Л. В. Факторы психологического благополучия личности / Л. В. Куликов. – СПб., 2017. – 350 с.
- 22.Леонтьев, Д. А. Личностное в личности: личностный потенциал как основа самодетерминации / Д. А. Леонтьев. – Смысл, 2015. – 265 с.
- 23.Леонтьев, Д. А. Выбор / Д. А. Леонтьев. – Смысл, 2020. – 382 с.
- 24.Леонтьев, Д. А. Тест смысложизненных ориентаций / Д. А. Леонтьев. – Смысл, 2015. – 106 с.
- 25.Леонтьев, Д. А. Тест жизнестойкости / Д. А. Леонтьев. – Смысл, 2016. – 268 с.

26. Леонтьев, Д. А. Разработка методики диагностики процессуальной стороны выбора / Д. А. Леонтьев. – Смысл, 2017. – 225 с.
27. Леонтьев, Д. А. Выбор как деятельность: личностные детерминанты и возможности формирования / Д. А. Леонтьев. – Смысл, 1995. – 110 с.
28. Лукацкий, М. А. Психология / М. А. Лукацкий. – М. : Эксмо, 2017. – 416 с.
29. Луковицкая, Е. Г. Социально-психологическое значение толерантности к неопределенности / Е. Г. Луковицкая. – СПб., 2018. – 265 с.
30. Мадди, С. Р., Смыслообразование в процессе принятия решений / С. Р. Мадди. – Психологический журнал. 2015. – 101 с.
31. Мамардашвили, М. К. Лекции по античной философии / М. К. Мамардашвили. – М., 1997. – 320 с.
32. Мандрикова, Е. Ю. Разработка опросника самоорганизации деятельности / Е. Ю. Мандрикова. – Психологическая диагностика, 2018. – 111 с.
33. Моросанова, В. И. Индивидуальный стиль саморегуляции произвольной активности человека / В. И. Моросанова. – М., 2014. – 244 с.
34. Митина, Л. М. Психологическое сопровождение выбора профессии / Л. М. Митина. – М., 2013. – 184 с.
35. Муздыбаев, К. Стратегия совладания с жизненными трудностями / К. Муздыбаев. – М., 2018. – 112 с.
36. Наследов, А. Д. Компьютерный анализ данных в психологии и социальных науках / А. Д. Наследов. – СПб., 2017. – 369 с.
37. Пономарева, В. В. Психодиагностика рефлексивности как метод социально- психологического исследования управленческой деятельности / В. В. Пономарева. – СПб., 2020. – 258 с.
38. Пучкова, Г. Л. Субъективное благополучие как фактор самоактуализации личности / Г. Л. Пучкова. – Хабаровск, 2013. – 217 с.
39. Садальская, Е. В. Личностные факторы в оценке качества жизни и психологического благополучия / Е. В. Садальская. – СПб., 2013. – 369 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Результати математико-статистичної обробки оцінок психологічного благополуччя студентів

	N	Середнє	Сер. Відхилення
Енергійність	125	3,2	1,2
Ентузіазм	125	3,7	1,3
Поглиненість	125	3,0	1,3
Захопленістьуд	125	3,3	1,2
Цілі	125	30,4	6,9
Процес	125	29,6	6,2
Результативність	125	24,6	5,3
Локус Я	125	20,5	3,8
Локус життя	125	31,1	6,1
Осмисленість життя	125	104,4	21,5
Планомірність	125	17,3	6,1
Цілеспрямованість	125	33,2	5,8
Наполегливість	125	17,5	5,8
Фіксація	125	19,8	5,7
Самоорганізаціязовніш	125	10,2	4,5
Орієнтація справжнє	125	8,3	2,6
Самоорганізація	125	106,4	16,2
Автономність	125	30,9	4,9
Компетентність	125	30,4	5,5
Особистісний ріст	125	37,8	6,3
Позитивні відносини	125	34,8	6,2
Життєві цілі	125	34,4	5,9
Самоприйняття	125	32,3	7,6

Психологічне благополуччя	125	199,9	27,8
Осмислений	125	23,0	5,2
Позитивне	125	22,1	3,6
Самостійний	125	19,2	4,4
Задоволеність	125	32,2	9,4
N валідних (за списком)	125		

Результати порівняльного аналізу оцінок психологічного благополуччя студентів магістратури та бакалаврату

		Критерій рівності		Т-критерій для рівності середніх						
		F	Значимість	T	Ст.св.	Знач. (двостороння)	Середня різниця	Середньоквадратична помилка різниці	Нижня	Верхня
Поглиненість	Передбачаються рівні дисперсії	0,001	0,982	2,806	123	0,006	0,656	0,23395	0,19327	1,11943
	Не передбачаються рівні дисперсії			2,811	116,999	0,006	0,656	0,23345	0,19401	1,11869
Ентузіазм	Передбачаються рівні дисперсії	1,058	0,306	2,721	123	0,007	0,613	0,22520	0,16695	1,05851
	Не передбачаються рівні дисперсії			2,758	120,905	0,007	0,613	0,22219	0,17284	1,05261
Енергійність	Передбачаються рівні дисперсії	5,772	0,018	3,262	123	0,001	0,691	0,21173	0,27164	1,10984
	Не передбачаються рівні дисперсії			3,384	122,424	0,001	0,691	0,20410	0,28671	1,09477

Локус я	Результативність		Процес		Цілі		Захопленість уд	
	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії
	2,293	0,232	0,238	0,238	0,130	0,130	1,662	1,662
	0,133	0,631	0,626	0,626	0,719	0,719	200	200
3,246	3,179	2,283	2,881	2,848	1,748	1,752	3,211	3,148
122,405	123	120,641	120,369	123	115,219	123	122,272	123
0,002	0,002	0,024	0,005	0,005	0,083	0,082	0,002	0,002
2,077	2,077	2,125	3,081	3,081	2,155	2,155	0,660	0,660
0,63976	0,65319	0,93050	1,06920	1,08162	1,23247	1,23005	0,20542	0,20954
0,81019	0,78368	0,28246	0,96364	0,93951	-0,28669	-0,28026	0,25306	0,24491
3,34305	3,36957	3,96689	5,19740	5,22153	4,59578	4,58935	1,06632	1,07447

Наполегливість	Цілеспрямованість		Планомірність		Осмисленість життя		Локус життя	
	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії
2,773	3,406	0,059	0,165	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028
0,098	0,067	0,809	0,685	0,867	0,867	0,867	0,867	0,867
2,070	2,917	0,546	2,683	0,871	0,871	0,871	0,871	0,871
123	123	123	123	123	123	123	123	123
102,622	121,157	114,151	111,149	112,070	112,070	112,070	112,070	112,070
0,046	0,003	0,587	0,009	0,385	0,385	0,385	0,385	0,385
2,138	2,940	0,601	10,162	0,955	0,955	0,955	0,955	0,955
1,03274	0,96587	1,10057	3,82663	1,09581	1,09581	1,09581	1,09581	1,09581
0,03708	1,02809	-1,57722	2,57973	-1,21455	-1,21455	-1,21455	-1,21455	-1,21455
4,23824	4,85243	2,77982	17,74494	3,12364	3,12364	3,12364	3,12364	3,12364

Автономність	Самоорганізація		Орієнтація справжнє		Самоорганізація зовніш.зас		Фіксація	
	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії
	0,792	0,917	0,277	0,277	3,135	0,058	0,058	0,058
	0,375	0,340	0,600	0,600	0,079	0,811	0,811	0,811
2,583	1,879	1,894	1,828	1,796	0,345	-1,311	-1,301	-1,311
117,541	112,235	123	121,886	123	122,736	123	112,380	123
0,011	0,063	0,061	0,070	0,075	0,731	0,192	0,196	0,192
2,213	5,458	5,458	0,849	0,849	0,271	-1,342	-1,342	-1,342
0,85670	2,90499	2,88157	0,46464	0,47295	0,78760	1,02300	1,03103	1,02300
0,51642	-0,29730	-0,24544	-0,07046	-0,08683	-1,28761	-3,36653	-3,38433	-3,36653
3,90956	11,21418	11,16233	1,76917	1,78554	1,83047	0,70121	0,70121	0,68341

Самоприйняття	Життєві цілі		Позитивні відносини		Особистісний ріст		Компетентність	
	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	
3,216	0,382	2,185	0,033	0,621	0,432	3,139	123	0,002
0,075	0,538	0,142	0,856	0,000	0,000	3,062	102,949	2,999
3,374	3,661	1,356	2,826	1,390	2,707	3,062	102,949	2,999
123	123	123	123	122,820	91,888	102,949	102,949	2,999
0,001	0,000	0,178	0,005	0,167	0,008	0,003	0,003	0,002
4,451	3,695	1,505	3,125	1,505	3,125	2,999	2,999	2,999
1,31892	1,00919	1,10984	1,10560	1,08306	1,15416	0,97925	0,97925	0,95539
1,87130	1,69718	-0,69166	0,93621	-0,63869	0,83237	1,05658	1,05658	1,10756
7,03000	5,69243	3,70205	5,31314	3,64908	5,41698	4,94082	4,94082	4,88984

Задоволеність	Самостійний		Позитивне		Осмислений		Психологічне благополуччя	
	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	
	34,912	2,333	0,472	0,472	5,228	0,035	0,035	
	0,000	0,129	0,493	0,493	0,024	0,852	0,852	
-2,657	-2,807	-0,497	-0,234	-0,234	-1,169	3,922	3,922	
84,866	103,759	123	121,101	123	95,695	119,456	123	
0,009	0,620	0,612	0,813	0,815	0,245	0,000	0,000	
-4,636	-0,404	-0,404	-0,153	-0,153	-1,136	18,588	18,588	
1,74482	0,81224	0,79354	0,64487	0,65411	0,97175	4,69832	4,73908	
-8,10562	-2,01465	-1,97466	-1,42992	-1,44803	-3,06534	9,20759	9,20759	
-1,16711	1,20686	1,16686	1,12343	1,14153	0,79262	27,89108	27,96903	

Додаток В

Результати порівняльного аналізу оцінок психологічного благополуччя студентів, які продовжили навчання за своєю спеціальністю та студентів, які продовжили навчання не за своєю спеціальністю

		Критерій рівності		Т-критерій для рівності середніх								
		F	Значимість	T	Ст.св.	Знач. (двостороння)	Середня різниця	Середньоквадратична помилка		95% довірчий інтервал для різниці		
Поглиненість	Передбачаються рівні дисперсії	0,447	0,505	5,567	123	0,000	1,20311	0,21612	0,77531		1,63090	
	Не передбачаються рівні дисперсії			5,693	121,49	0,000	1,2031	0,2113	0,7847		1,6215	
Ентузіазм	Передбачаються рівні дисперсії	1,549	0,216	5,714	123	0,000	1,18028	0,20656	0,77140		1,58916	
	Не передбачаються рівні дисперсії			5,859	121,990	0,000	1,18028	0,20145	0,78150		1,57907	
Енергійність	Передбачаються рівні дисперсії	1,356	0,246	5,550	123	0,000	1,09773	0,19777	0,70625		1,48921	
	Не передбачаються рівні дисперсії			5,659	120,831	0,000	1,09773	0,19398	0,71369		1,48176	

Локус я	Результативність		Процес		Цілі		Захопленість уд	
	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії
	4,455	0,295	0,189	0,189	2,673	2,673	1,719	1,719
	0,037	0,588	0,664	0,664	0,105	0,105	0,192	0,192
2,873	2,789	2,380	1,824	1,815	2,034	1,986	6,182	6,022
122,619	123	118,451	116,365	123	121,823	123	122,160	123
0,005	0,006	0,019	0,071	0,072	0,044	0,049	0,000	0,000
1,84168	1,84168	2,21805	2,00391	2,00391	2,43897	2,43897	1,15517	1,15517
0,64103	0,66035	0,93213	1,09859	1,10436	1,19910	1,22836	0,18687	0,19182
0,57276	0,53455	0,37226	-0,17191	-0,18211	0,06520	0,00750	0,78525	0,77548
3,11060	3,14880	4,06384	4,17974	4,18993	4,81273	4,87043	1,52510	1,53487

Наполегливість	Цілеспрямованість		Планомірність		Осмисленність життя		Локус життя	
	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії
0,011	0,547	6,009	0,007	7,124	0,009	0,009	3,458	0,001
0,916	0,461	0,016	0,933	0,009	2,875	3,621	122,339	3,63589
-1,082	1,730	-0,566	2,880	2,880	114,868	0,005	0,005	3,63589
115,873	120,634	105,474	123	123	114,868	0,005	0,000	3,63589
0,281	0,086	0,580	0,572	0,005	0,005	0,005	0,000	3,63589
-1,12963	1,75300	-0,62415	-0,62415	10,86985	10,86985	10,86985	3,63589	3,63589
1,04366	1,01355	1,12328	1,10277	3,77460	3,77460	3,78024	1,00402	1,05156
-3,19675	-0,25366	-2,85129	-2,80702	3,39299	3,39299	3,38710	1,64839	1,55439
0,93749	3,75965	1,60299	1,55871	18,34670	18,34670	18,35260	5,62339	5,71739

Автономність	Самоорганізація		Орієнтація справжнє		Самоорганізація зовніш.зас		Фіксація	
	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії
0,773		0,360	0,045		0,048		0,318	
0,381		0,550	0,832		0,827		0,574	
1,039	0,579	0,574	-0,173	-0,173	0,590	0,586	1,239	1,256
113,304	117,522	123	114,617	123	123	110,995	108,147	123
0,302	0,564	0,567	0,863	0,863	0,556	0,559	0,218	0,212
91445	1,68023	1,68023	-0,08320	-0,08320	0,47626	0,47626	1,28795	1,28795
0,88240	2,90110	2,92547	0,47963	0,48006	0,80723	0,81310	1,03929	1,02572
-0,83370	-4,06498	-4,11056	-1,03329	-1,03344	-1,12160	-1,13495	-0,77207	-0,74241
2,66260	7,42544	7,47102	0,86688	0,86704	2,07413	2,08748	3,34797	3,31831

Самоприйняття	Життєві цілі		Позитивні відносини		Особистісний ріст		Компетентність	
	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	
0,155	0,036	1,130	4,330	0,602	0,694	0,290	0,040	0,439
1,555	1,860	1,384	2,001	1,113	1,559	1,364	2,161	1,120
113,061	118,629	123	111,508	123	123	107,235	111,508	116,559
0,123	0,065	0,169	0,033	0,268	0,122	0,175	0,048	0,265
2,13302	1,93140	1,53912	2,25196	1,10224	2,13302	1,53912	2,25196	1,10224
1,37177	1,03851	1,1181	1,04222	0,99001	1,36804	1,12857	1,12514	0,98433
-0,58469	-0,12501	-0,66163	0,18683	-0,85742	-0,57493	-0,69808	0,02482	-0,84726
4,84097	3,98781	3,73988	4,31709	3,06191	4,84097	3,77633	4,47909	3,05174

Задоволеність	Самостійний		Позитивне		Осмислений		Психологічне благополуччя	
	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	Передбачаються рівні дисперсії	Не передбачаються рівні дисперсії	
1,353	2,080	0,026	8,709	0,619				
0,247	0,152	0,873	0,004	0,433				
3,735	-0,569	-3,328	-1,712	1,579				
116,371	102,108	117,522	123	123				
0,000	0,570	0,001	0,089	0,117				
6,04330	-0,46401	-2,07407	-1,59755	7,87220				
1,60952	0,81496	0,62315	0,93324	4,98695				
2,85554	-2,08045	-3,30814	-3,44483	-1,99916				
9,23106	1,15244	-0,84001	0,24974	17,74356				

Додаток Д

Результати кореляційного аналізу психологічного благополуччя студентів із їх психологічними характеристиками та параметрами суб'єктивної якості вибору напрямку навчання

Позитивне		Осмислений			
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона
125	0,918	0,009	125	0,371	-0,081
125	0,095	0,150	125		1
125		1	125	0,095	0,150
125	0,000	0,312 **	125	0,180	0,121
125	0,032	-0,192 *	125	0,162	-0,126
125	0,046	-0,179 *	125	0,012	-0,224 *
125	0,229	-0,108	125	0,085	-0,155
125	0,032	-0,192 *	125	0,016	-0,215 *
125	0,050	-0,176	125	0,016	-0,214 *
125	0,140	-0,133	125	709	0,034
125	0,862	-0,016	125	0,082	-0,156
125	0,760	-0,028	125	0,684	-0,037
125	0,066	-0,165	125	0,956	0,005
125	0,138	-0,133	125	0,676	-0,038
125	0,183	-0,120	125	0,075	-0,160
125	0,206	-0,114	125	0,939	0,007
125	0,885	-0,013	125	0,378	-0,080
125	0,941	0,007	125	0,004	0,258**
125	0,128	-0,137	125	0,488	-0,063
125	0,955	-0,005	125	701	-0,035
125	0,677	-0,038	125	0,389	-0,078
125	0,262	-0,101	125	0,803	0,023
125	0,676	-0,038	125	0,605	0,047
125	0,642	0,042	125	0,266	0,100
125	705	-0,034	125	0,025	-0,200 *
125	0,523	0,058	125	0,364	-0,082
125	0,158	-0,127	125	0,084	-0,155
125	0,694	-0,036	125	0,196	-0,116
125	0,761	-0,027	125	0,143	-0,132

Енергійність			Задоволеність			Самостійний		
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона
125	0,064	0,166	125	0,866	0,015	125	,035	-0,188 *
125	0,012	-0,224 *	125	0,162	-0,126	125	,180	0,121
125	0,046	-0,179 *	125	0,032	-0,192 *	125	,000	0,312 **
125	0,122	-0,139	125	0,761	-0,028	125		1
125	0,010	0,229 *	125		1	125	,761	-0,028
125		1	125	0,010	0,229 *	125	,122	-0,139
125	0,000	0,833**	125	0,000	0,355**	125	,978	-0,003
125	0,000	0,896**	125	0,017	0,214 *	125	,217	-0,111
125	0,000	0,959 **	125	,002	0,279**	125	,324	-0,089
125	0,000	0,463 **	125	0,001	0,305**	125	,050	-0,175
125	0,000	0,471**	125	0,015	0,217 *	125	,774	-0,026
125	0,000	0,509**	125	0,005	0,252**	125	,724	-0,032
125	0,000	0,566**	125	0,003	0,262 **	125	,298	-0,094
125	0,000	,475 **	125	0,000	0,453**	125	,934	0,008
125	0,000	0,558**	125	0,001	0,292 **	125	200	-0,115
125	0,030	0,194 *	125	0,742	0,030	125	,294	-0,095
125	0,000	0,428**	125	0,006	0,246**	125	,193	-0,117
125	0,029	0,196 *	125	0,468	-0,066	125	,000	-0,321**
125	0,011	0,226 *	125	0,895	-0,012	125	,274	-0,099
125	0,001	0,284 **	125	0,039	0,185 *	125	,631	-0,043
125	0,004	0,259 **	125	0,466	0,066	125	,727	-0,032
125	0,000	0,496 **	125	0,139	0,133	125	,006	-0,245**
125	0,021	0,206 *	125	0,551	-0,054	125	,029	-0,195 *
125	0,000	0,433**	125	0,638	0,042	125	,435	-0,070
125	0,000	0,444**	125	0,045	0,179 *	125	,270	-0,099
125	0,000	0,448**	125	0,432	0,071	125	,351	-0,084
125	0,000	0,534**	125	0,041	0,183 *	125	,085	-0,155
125	0,000	0,391 **	125	0,012	0,225 *	125	,981	-0,002
125	0,000	0,502**	125	0,185	0,119	125	,146	-0,131

Захопленість уд			Поглиненість			Ентузіазм		
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона
125	0,026	0,199 *	125	0,016	0,215 *	125	0,042	0,183 *
125	0,016	-0,214 *	125	0,016	0,215 *	125	0,085	-0,155
125	0,050	-0,176	125	0,032	0,192 *	125	0,229	-0,108
125	0,324	-0,089	125	0,217	-0,111	125	0,978	-0,003
125	0,002	0,279**	125	0,017	0,214 *	125	0,000	0,355**
125	0,000	0,959 **	125	0,000	0,896**	125	0,000	0,833**
125	0,000	0,928 **	125	0,000	0,809**	125		I
125	0,000	0,952 **	125		I	125	0,000	0,809**
125		I	125	0,000	0,952 **	125	0,000	0,928 **
125	0,000	0,526**	125	0,000	0,444**	125	0,000	0,569**
125	0,000	0,489 **	125	0,000	0,413 **	125	0,000	0,494 **
125	0,000	0,510**	125	0,000	0,392 **	125	0,000	0,544**
125	0,000	0,598 **	125	0,000	0,508**	125	0,000	0,611**
125	0,000	0,529**	125	0,000	0,454**	125	0,000	0,560 **
125	0,000	0,617 **	125	0,000	0,559**	125	0,000	0,622**
125	0,047	0,178 *	125	0,202	0,115	125	0,033	0,190 *
125	0,000	0,420 **	125	0,001	0,305**	125	0,000	0,464**
125	0,049	0,177 *	125	0,110	0,143	125	0,076	0,159
125	0,003	0,264 **	125	0,000	0,315 **	125	0,027	0,198 *
125	0,000	0,326**	125	0,000	0,322**	125	0,001	0,300**
125	0,010	0,230 **	125	0,050	0,175	125	0,008	0,236**
125	0,000	0,501**	125	0,000	0,432**	125	0,000	0,486**
125	0,074	0,160	125	0,186	0,119	125	0,134	0,135
125	0,000	0,427 **	125	0,000	0,336**	125	0,000	0,448**
125	0,000	0,467 **	125	0,000	0,414 **	125	0,000	0,465 **
125	0,000	0,430 **	125	0,000	0,346**	125	0,000	0,415 **
125	0,000	0,539**	125	0,000	0,436**	125	0,000	0,547**
125	0,000	0,398 **	125	0,000	0,314**	125	0,000	0,419 **
125	0,000	0,498 **	125	0,000	0,401**	125	0,000	0,504**

Результативність			Процес			Цілі		
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона
125	0,079	0,158	125	0,056	0,171	125	0,069	0,163
125	0,684	-0,037	125	0,082	-0,156	125	0,709	0,034
125	0,760	-0,028	125	0,862	-0,016	125	0,140	-0,133
125	0,724	-0,032	125	0,774	-0,026	125	0,050	-0,175
125	0,005	0,252**	125	0,015	0,217 *	125	0,001	0,305**
125	0,000	0,509**	125	0,000	0,471**	125	0,000	0,463 **
125	0,000	0,544**	125	0,000	0,494 **	125	0,000	0,569**
125	0,000	0,392 **	125	0,000	0,413 **	125	0,000	0,444**
125	0,000	0,510**	125	0,000	0,489 **	125	0,000	0,526**
125	0,000	0,744**	125	0,000	0,632**	125		1
125	0,000	0,750**	125		1	125	0,000	0,632**
125		1	125	0,000	0,750**	125	0,000	0,744**
125	0,000	0,723**	125	0,000	0,671**	125	0,000	0,852**
125	0,000	0,786**	125	0,000	0,699 **	125	0,000	0,759**
125	0,000	0,754**	125	0,000	0,650**	125	0,000	0,782**
125	0,066	0,165	125	0,574	0,051	125	0,011	0,225 *
125	0,000	0,565**	125	0,000	0,523**	125	0,000	0,636**
125	0,000	0,316**	125	0,003	0,263 **	125	0,000	0,341 **
125	0,090	-0,152	125	0,008	-0,237**	125	0,825	0,020
125	0,002	0,269 **	125	0,001	0,303**	125	0,000	0,307**
125	0,000	0,373**	125	0,000	0,313**	125	0,022	0,204 *
125	0,000	0,459 **	125	0,000	0,352**	125	0,000	0,560 **
125	0,002	0,278 **	125	0,048	0,178 *	125	0,001	0,299 **
125	0,000	0,535**	125	0,000	0,504**	125	0,000	403**
125	0,000	0,453**	125	0,000	0,488**	125	0,000	0,424**
125	0,000	0,528**	125	0,000	0,540**	125	0,000	0,408**
125	0,000	0,711**	125	0,000	0,694**	125	0,000	0,715**
125	0,000	0,744**	125	0,000	0,689**	125	0,000	0,568**
125	0,000	0,700**	125	0,000	0,643**	125	0,000	0,616**

Осмысленність життя			Локус Життя			Локус Я		
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Кнач. (двостороння)	Кореляція Пірсона
125	0,011	0,228 *	125	0,501	0,061	125	0,033	0,190 *
125	0,075	-0,160	125	0,676	-0,038	125	0,956	,005
125	0,183	-0,120	125	0,138	-0,133	125	0,066	-0,165
125	0,200	-0,115	125	0,934	0,008	125	0,298	-0,094
125	0,001	0,292 ***	125	0,000	0,453 ***	125	0,003	0,262 ***
125	0,000	0,558**	125	0,000	0,475 **	125	0,00	0,566**
125	0,000	0,622**	125	0,000	0,560 **	125	0,000	0,611 **
125	0,000	0,559**	125	0,000	0,454**	125	0,000	0,508**
125	0,000	0,617 **	125	0,000	0,529**	125	0,000	0,598 **
125	0,000	0,782**	125	0,000	0,759**	125	0,000	0,852**
125	0,000	0,650**	125	0,000	0,699 **	125	0,000	0,671 **
125	0,000	0,754**	125	0,000	0,786**	125	0,000	0,723**
125	0,000	0,765**	125	0,000	0,732**	125		1
125	0,000	0,740**	125		1	125	0,000	0,732**
125		1	125	0,000	0,740**	125	0,000	0,765**
125	0,057	0,171	125	0,302	0,093	125	0,035	0,189 *
125	0,000	0,569**	125	0,000	0,516**	125	0,000	0,657**
125	0,000	0,324**	125	0,018	0,212 *	125	0,000	0,377**
125	0,610	0,046	125	0,467	-0,066	125	0,936	-0,007
125	0,008	0,235 **	125	0,000	0,328**	125	0,014	0,219 *
125	0,016	0,215 *	125	0,001	0,297 **	125	0,002	0,271 **
125	0,000	0,500**	125	0,000	0,412**	125	0,000	0,544**
125	0,005	0,252**	125	0,008	0,236**	125	0,012	0,223 *
125	0,000	0,496 **	125	0,000	0,445**	125	0,000	0,490 **
125	0,000	0,446**	125	0,000	0,484**	125	0,000	0,427 **
125	0,000	0,458**	125	0,000	0,427 **	125	0,000	0,427 **
125	0,000	0,722**	125	0,000	0,613**	125	0,000	0,758**
125	0,000	0,604**	125	0,000	0,715**	125	0,000	0,567 **
125	0,000	0,641**	125	0,000	0,615**	125	0,000	0,619**

Напогледливість			Цілеспрямованість			Планомірність		
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пiрсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пiрсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пiрсона
125	0,001	0,301**	125	0,121	0,139	125	0,533	-0,056
125	0,004	0,258**	125	0,378	-0,080	125	0,939	0,007
125	0,941	0,007	125	0,885	-0,013	125	0,206	-0,114
125	0,000	-0,321**	125	0,193	-0,117	125	0,294	-0,095
125	0,468	-0,066	125	0,006	0,246**	125	0,742	0,030
125	0,029	0,196 *	125	0,000	0,428**	125	0,030	0,194 *
125	0,076	0,159	125	0,000	464**	125	0,033	0,190 *
125	0,110	0,143	125	0,001	0,305**	125	0,202	0,115
125	0,049	0,177 *	125	0,000	0,420 **	125	0,047	0,178 *
125	0,000	0,341**	125	0,000	0,636**	125	0,011	0,225 *
125	0,003	0,263 **	125	0,000	0,523**	125	0,574	0,051
125	0,000	0,316**	125	0,000	0,565**	125	0,066	0,165
125	0,000	0,377**	125	0,000	0,657**	125	0,035	0,189 *
125	0,018	0,212 *	125	0,000	0,516**	125	0,302	0,093
125	0,000	0,324**	125	0,000	0,569**	125	0,057	0,171
125	0,032	0,192 *	125	0,173	0,123	125		I
125	0,000	0,317 **	125		I	125	0,173	0,123
125		I	125	0,000	0,317 **	125	0,032	0,192 *
125	0,498	-0,061	125	0,766	-0,027	125	0,004	0,253 **
125	0,100	-0,148	125	0,222	0,110	125	0,000	0,387 **
125	0,164	0,125	125	0,002	0,273 **	125	0,817	0,021
125	0,000	0,503**	125	0,000	0,582**	125	0,000	0,689**
125	0,044	0,181 *	125	0,002	0,272**	125	0,499	0,061
125	0,000	0,501**	125	0,000	0,388**	125	0,604	0,047
125	0,006	0,246**	125	0,000	0,421**	125	0,233	0,108
125	0,001	0,282 **	125	0,000	0,369**	125	0,609	0,046
125	0,000	0,410 **	125	0,000	0,758**	125	0,019	0,209 *
125	0,045	0,180 *	125	0,000	0,473**	125	0,244	0,105
125	0,000	0,346**	125	0,000	0,573**	125	0,048	0,177 *

Орієнтація справжнє				Самоорганізаціязовніш				Фіксація			
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона		N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона		N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	
125	0,045	0,180 *		125	0,383	-0,079		125	0,937	-0,007	
125	0,389	-0,078		125	0,701	-0,035		125	0,488	-0,063	
125	0,677	-0,038		125	0,955	-0,005		125	0,128	-0,137	
125	0,727	-0,032		125	0,631	-0,043		125	0,274	-0,099	
125	0,466	0,066		125	0,039	0,185 *		125	0,895	-0,012	
125	0,004	0,259 **		125	0,001	0,284 **		125	0,011	0,226 *	
125	0,008	0,236 **		125	0,001	0,300 **		125	0,027	0,198 *	
125	0,050	0,175		125	0,000	0,322 **		125	0,000	0,315 **	
125	0,010	0,230 **		125	0,000	0,326 **		125	0,003	0,264 **	
125	0,022	0,204 *		125	0,000	0,307 **		125	0,825	0,020	
125	0,000	0,313 **		125	0,001	0,303 **		125	0,008	-0,237 **	
125	0,000	0,373 **		125	0,002	0,269 **		125	0,090	-0,152	
125	0,002	0,271 **		125	0,014	0,219 *		125	0,936	-0,007	
125	0,001	0,297 **		125	0,000	0,328 **		125	0,467	-0,066	
125	0,016	0,215 *		125	0,008	0,235		125	0,610	0,046	
125	0,817	0,021		125	0,000	0,387		125	0,004	0,253 **	
125	0,002	0,273 **		125	0,222	0,110		125	0,766	-0,027	
125	0,164	0,125		125	0,100	-0,148		125	0,498	-0,061	
125	0,375	-0,080		125	0,114	0,142		125		1	
125	0,005	0,251 **		125		1		125	0,114	0,142	
125		1		125	0,005	0,251 **		125	0,375	-0,080	
125	0,000	0,355 **		125	0,000	0,499		125	0,000	0,442 **	
125	0,013	0,221 *		125	0,949	-0,006		125	0,122	-0,139	
125	0,000	0,332 **		125	0,947	0,006		125	0,099	-0,148	
125	0,006	0,247 *		125	0,055	0,172		125	0,556	-0,053	
125	0,130	0,136		125	0,356	0,083		125	0,276	-0,098	
125	0,013	0,221 *		125	0,003	0,266		125	0,777	-0,026	
125	0,000	0,421 **		125	0,000	0,332 **		125	0,006	-0,246 **	
125	0,000	0,345 **		125	0,012	0,224 *		125	0,228	-0,109	

Компетентність				Автономність				Самоорганізація					
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона
125	0,001	0,289 **	125	0,053	0,174	125	0,114	125	0,114	0,142	125	0,114	0,142
125	0,266	0,100	125	0,605	0,047	125	0,803	125	0,803	0,023	125	0,803	0,023
125	0,642	0,042	125	0,676	-0,038	125	0,262	125	0,262	-0,101	125	0,262	-0,101
125	0,435	-0,070	125	0,029	-0,195 *	125	0,006	125	0,006	-0,245 **	125	0,006	-0,245 **
125	0,638	0,042	125	0,551	-0,054	125	0,139	125	0,139	0,133	125	0,139	0,133
125	0,000	0,433 **	125	0,021	0,206 *	125	0,000	125	0,000	0,496 **	125	0,000	0,496 **
125	0,000	0,448 **	125	0,134	0,135	125	0,000	125	0,000	0,486 **	125	0,000	0,486 **
125	0,000	0,336 **	125	0,186	0,119	125	0,000	125	0,000	0,432 **	125	0,000	0,432 **
125	0,000	0,427 **	125	0,074	0,160	125	0,000	125	0,000	0,501 **	125	0,000	0,501 **
125	0,000	0,403 **	125	0,001	0,299 **	125	0,000	125	0,000	0,560 **	125	0,000	0,560 **
125	0,000	0,504 **	125	0,048	0,178 *	125	0,000	125	0,000	0,352 **	125	0,000	0,352 **
125	0,000	0,535 **	125	0,002	0,278 **	125	0,000	125	0,000	0,459 **	125	0,000	0,459 **
125	0,000	0,490 **	125	0,012	0,223 *	125	0,000	125	0,000	0,544 **	125	0,000	0,544 **
125	0,000	0,445 **	125	0,008	0,236 **	125	0,000	125	0,000	0,412 **	125	0,000	0,412 **
125	0,000	0,496 **	125	0,005	0,252 **	125	0,000	125	0,000	0,500 **	125	0,000	0,500 **
125	0,604	0,047	125	0,499	0,061	125	0,000	125	0,000	0,689 **	125	0,000	0,689 **
125	0,000	0,388 **	125	0,002	0,272 **	125	0,000	125	0,000	0,582 **	125	0,000	0,582 **
125	0,000	0,501 **	125	0,044	0,181 *	125	0,000	125	0,000	0,503 **	125	0,000	0,503 **
125	0,099	-0,148	125	0,122	-0,139	125	0,000	125	0,000	0,442 **	125	0,000	0,442 **
125	0,947	0,006	125	0,949	-0,006	125	0,000	125	0,000	0,499 **	125	0,000	0,499 **
125	0,000	0,332 **	125	0,013	0,221 *	125	0,000	125	0,000	0,355 **	125	0,000	0,355 **
125	0,000	0,340 **	125	0,058	0,170	125	0,000	125	0,000	I	125	0,000	I
125	0,000	0,392 **	125	I	I	125	0,058	125	0,058	0,170	125	0,058	0,170
125	I	I	125	0,000	0,392 **	125	0,000	125	0,000	0,340 **	125	0,000	0,340 **
125	0,002	0,279 **	125	0,008	0,238 **	125	0,000	125	0,000	0,348 **	125	0,000	0,348 **
125	0,000	0,509 **	125	0,001	0,289 **	125	0,003	125	0,003	0,261 **	125	0,003	0,261 **
125	0,000	0,545 **	125	0,003	0,265 **	125	0,000	125	0,000	0,597 **	125	0,000	0,597 **
125	0,000	0,575 **	125	0,000	0,395 **	125	0,000	125	0,000	0,347 **	125	0,000	0,347 **
125	0,000	0,687 **	125	0,000	0,570 **	125	0,000	125	0,000	0,476 **	125	0,000	0,476 **

Життєві цілі			Позитивні відносини			Особистісний ріст		
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона
125	0,002	0,269 **	125	0,080	0,157	125	0,003	0,266 **
125	0,084	-0,155	125	0,364	-0,082	125	0,025	-0,200 *
125	0,158	-0,127	125	0,523	0,058	125	0,705	-0,034
125	0,085	-0,155	125	0,351	-0,084	125	0,270	-0,099
125	0,041	0,183 *	125	0,432	0,071	125	0,045	0,179 **
125	0,000	0,534**	125	0,000	0,448**	125	0,000	0,444**
125	0,000	0,547**	125	0,000	0,415 **	125	0,000	0,465 **
125	0,000	0,436**	125	0,000	0,346**	125	0,000	0,414 **
125	0,000	0,539**	125	0,000	0,430 **	125	0,000	0,467 **
125	0,000	0,715**	125	0,000	0,408**	125	0,000	0,424**
125	0,000	0,694**	125	0,000	0,540**	125	0,000	0,488**
125	0,000	0,711**	125	0,000	0,528**	125	0,000	0,453**
125	0,000	0,758**	125	0,000	0,427 **	125	0,000	0,427 **
125	0,000	0,613**	125	0,000	0,427 **	125	0,000	0,484**
125	0,000	0,722**	125	0,000	0,458**	125	0,000	0,446**
125	0,019	0,209 *	125	0,609	0,046	125	0,233	0,108
125	0,000	0,758**	125	0,000	0,369**	125	0,000	0,421**
125	0,000	0,410 **	125	0,001	0,282 **	125	0,006	0,246**
125	0,777	-0,026	125	0,276	-0,098	125	0,556	-0,053
125	0,003	0,266 **	125	0,356	0,083	125	0,055	0,172
125	0,013	0,221 *	125	0,130	0,136	125	0,006	0,247 **
125	0,000	0,597 **	125	0,003	0,261 **	125	0,000	0,348**
125	0,003	0,265 **	125	0,001	0,289 **	125	0,008	0,238**
125	0,000	0,545**	125	0,000	0,509**	125	0,002	0,279**
125	0,000	0,512**	125	0,000	0,425**	125		I
125	0,000	0,519**	125		I	125	0,000	0,425**
125		I	125	0,000	0,519**	125	0,000	0,512**
125	0,000	0,648**	125	0,000	0,488**	125	0,000	0,424**
125	0,000	0,740**	125	0,000	0,671**	125	0,000	0,639**

Психологічне благополуччя				Самоприйняття				
N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона	N	Знач. (двостороння)	Кореляція Пірсона
125	0,000	0,309**	125	0,033	0,191 *	125	0,033	0,191 *
125	0,143	-0,132	125	0,196	-0,116	125	0,196	-0,116
125	0,761	-0,027	125	0,694	-0,036	125	0,694	-0,036
125	0,146	-0,131	125	0,981	-0,002	125	0,981	-0,002
125	0,185	0,119	125	0,012	0,225 *	125	0,012	0,225 *
125	0,000	0,502**	125	0,000	0,391 **	125	0,000	0,391 **
125	0,000	0,504**	125	0,000	0,419 **	125	0,000	0,419 **
125	0,000	0,401**	125	0,000	0,314**	125	0,000	0,314**
125	0,000	0,498 **	125	0,000	0,398 **	125	0,000	0,398 **
125	0,000	0,616**	125	0,000	0,568**	125	0,000	0,568**
125	0,000	0,643**	125	0,000	0,689**	125	0,000	0,689**
125	0,000	0,700**	125	0,000	0,744**	125	0,000	0,744**
125	0,000	0,619**	125	0,000	0,567 **	125	0,000	0,567 **
125	0,000	0,615**	125	0,000	0,715**	125	0,000	0,715**
125	0,000	0,641**	125	0,000	0,604**	125	0,000	0,604**
125	0,048	0,177 *	125	0,244	0,105	125	0,244	0,105
125	0,000	0,573**	125	0,000	0,473**	125	0,000	0,473**
125	0,000	0,346**	125	0,045	0,180 *	125	0,045	0,180 *
125	0,228	-0,109	125	0,006	-0,246**	125	0,006	-0,246**
125	0,012	0,224 *	125	0,000	0,332**	125	0,000	0,332**
125	0,000	0,345**	125	0,000	0,421 **	125	0,000	0,421 **
125	0,000	0,476**	125	0,000	0,347**	125	0,000	0,347**
125	0,000	0,570**	125	0,000	0,395 **	125	0,000	0,395 **
125	0,000	0,687**	125	0,000	0,575**	125	0,000	0,575**
125	0,000	0,639**	125	0,000	0,424**	125	0,000	0,424**
125	0,000	0,671**	125	0,000	0,488**	125	0,000	0,488**
125	0,000	0,740**	125	0,000	0,648**	125	0,000	0,648**
125	0,000	0,744**	125	1	1	125	0,000	1
125	1	1	125	0,000	0,744**	125	0,000	0,744**